

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

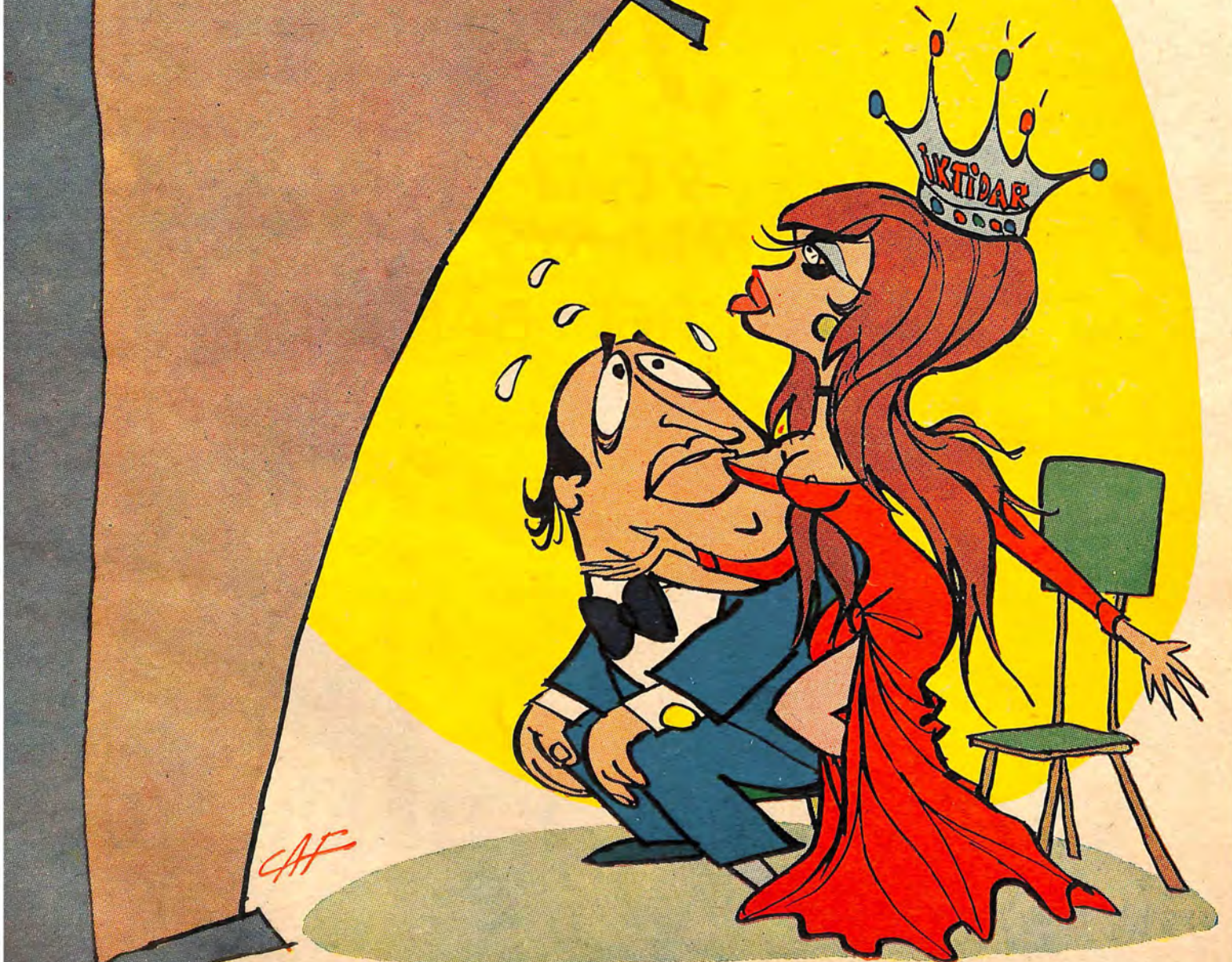
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Aklınla

Demirel, «Seçimler hâkim teminatı altında yapılacak» dedi.
— Gazeteler —

İktidar — Geçinemiyoruz hâkim bey... Boşanmak istiyorum!

YAPI ve KREDİ BANKASI

25 yıl

9 Eylül
1944-1969

YAPI ve KREDİ BANKASI

- Millî Bankadır.
- Yurdumuzda tamamen özel sermaye ve teşebbüs ile kurulan en büyük bankadır.
- Tasarruf mevduatının bankalarda birikmesinde daima öncü olmuştur.
- İlk semt şubelerini ve bankacılıkta müşteriye en iyi hizmet çıkırını açmıştır.
- Kültür ve sanat hizmetlerinde örnek bankadır.

Halkımızın büyük güveni ve iş âlemimizin ilgisi
bu varlıkların temelidir.

Bu yıldönümünde de
kendilerine derin şükranlarımızı tekrarlarız.

YAPI ve KREDİ BANKASI

Daima en iyi hizmet

AKBABA

Yıl: 47 Cilt: 17 Sayı: 38 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 10 Eylül 1969

Başbakan Demirel'e ikinci açık mektup

SAYIN Süleyman Demirel, Sizi birinci açık mektubumuzu 23 Temmuz 1969 tarihli AKBABA'da yazmıştık. İktidarın başına sık sık mektup yazmak, gerçi ne mesrebimize uyar, ne mesleğimize... Ne var ki olaylar bizi yazmaya zorlamıştır. AKBABA okurları önünde iktidarın haksızlığını iktidarı başıyla konuşmak görevini yerine getiriyoruz.

Sayın Başbakan, Çok iyi hatırlayacağınız gibi geçen Temmuz ayı içinde Ziraat Bankası, AKBABA'nın resmi reklamlarını Basın İlan Kurumuna gönderdiği şu yazıyla kesti:

«Basın İlan Kurumu Yenışehir — Ankara İstanbul'da müntezir AKBABA dergisinde yayınlanmasını istediğimiz reklamlarımızın Temmuz 1969 tarihinden yıl sonuna kadar yayınlanmamasını ve kışemizin Dergi idarehanesinden alınarak Genel Müdürlüğümüze gönderilmesini rica ederiz.»

Bu yazının altında Müdür Mefharet Erdinç ve Müdür Muavini Halit Soyalp'ın imzası okunuyordu. Ne var ki yaptığımız tahkikat sonucunda kararın daha yukarı kademelerde verildiğini öğrendik.

AKBABA'nın resmi reklamları Başbakan Demirel'in isteğiyle kesilmişti. Devlet Bakanı Seyfi Öztürk, Ziraat Bankası Genel Müdürü Sabahattin Şerifoğlu'na telefonu açmış reklamların kesilmesini istemişti.

AKBABA'ya karşı baskı politikası uygulanıyordu.

Yüz yıllık devlet bankasının kasaları iktidara hoş görünen gazete ve dergileri beslemek için kullanılırken ve halkın Ziraat Bankasında toplanan parası siyasi iktidarın çıkarları için ulufe gibi dağıtılırken, dürüst yayın yapmaktan başka kaygısı olmayan 47 yıllık bir dergiye karşı adaletsizlik yoluna saplıyordu.

Sayın Süleyman Demirel, Daha önce de yazdığımız gibi AKBABA'nın yaşı 47, ve tirajı 50.000'dir. Bütün dünyada, hattâ Batı medeniyetinin mizah kültürüyle ünlü ileri ülkelerinde bu yaşı ve bu tirajı bir araya getirmiş bir mizah dergisi yoktur. Nasreddin Hoca'nın topraklarında yattığı bir vatanda, halkımızın millî hasleti olan nükte ve hiciv inceleklerini halkımıza layık biçimde kullanmaya çalışarak bugünkü sonuca ulaşmış bulunuyoruz. AKBABA resmi reklâm beslemesi olsaydı, bugünkü AKBABA olamazdı. Biz siyasi iktidar-

ların ihsanlarına sığınan bir dergi değiliz.. okurlarımızın desteğidir bizim güvenimiz... Ama bizi üzen, devletin resmi reklâm tahsisatını harcamakla görevli kişilerin, ya şahsî husumet ve öfkelerine kapılarak, ya da çıkarları için Hazinenin parasını çar-çur etmeleri, adaletsizlik yoluna sapmalarıdır.

Şimdi gerçek birer yargıç olan okurlarımızın önünde, bu adaletsizliği ve resmi reklâm yolsuzluğunu rakam rakam ispat edeceğiz.

Sayın Başbakan, Bildiğiniz gibi dergi ve gazetelere resmi reklâm dağıtan 49 devlet kuruluşu vardır. Bu resmi reklamların dergi ve gazetelere dağıtımını, AKBABA'nın reklamlarının kesildiği Temmuz ayında görelim:

Temmuz ayı hesabıyla gazetelere verilen resmi reklâm, Akşam gazetesine 15.000 lira, Dünya gazetesine 27.000 lira; Son Havadis 57.000, Adalet 58.000, Ege Ekspres 9.600 ve Demokrat İzmir'e 8.250 liradır.

Bu gazetelerin tirajlarına gelince:

Akşam'ın tirajı 100.000'i aşkın, Son Havadis 60.000, Dünya 20.000, Adalet 10.000, Ege Ekspres 5.000, ve Demokrat İzmir 7.000 küsurdur.

Sayın Başbakan, görülüyor ki iktidarınız devlet hazinesinin paralarını sorumsuzluk ve adaletsizlikle kullanıyor. 100.000 tirajlı muhalif Akşam'a 15.000 liralık reklâm verirken, iktidarı tutan Dünya'ya 27.000, ve Adalet'e 58.000 liralık reklâm bağışlıyor. Hele Douglas bıyıklı Turizm Bakanımız Nihat Kürşat'ın İzmir'deki 5.000 tirajlı Ege Ekspres gazetesine bile 9.600 lira ulufe düşüyor.

Sayın Süleyman Demirel, Siz bir mühendissiniz. Cebinizdeki hesap cetvelini çıkarıp lütfe adaletsizliğin kat sayısını kendiniz ölçünüz. İktidara «Evet efendimci» gazetelere dağıttığınız devlet paralarının hesabındaki haksızlığı görmek için gerçi mühendis olmaya da lüzum yoktur..

Başbakan olmaya da gerek yoktur..

Sade bir vatandaş olmak yeter de artar.

Şimdi 49 devlet kuruluşunu gördükten sonra gelelim Ziraat Bankasına... Resmi reklâm dağıtan 49 devlet kuruluşu içinde en önemlisi Ziraat Bankası'dır. Bu dev kuruluş, 1969 Temmuzunda Akşam gazetesine hiç reklâm vermemiş, buna karşılık Dünya'ya 18.000, Son Havadis'e 29.000, Ada-

let'e 19.000, Nihat Kürşat'ın Ege Ekspres'ine 5.460, Demokrat İzmir'e ise 4.480 liralık reklâm dağıtmıştır.

Sayın Başbakan, Akşam gazetesi veya Demokrat İzmir gazetesi yayınları hoşunuza gitmeyebilir. Hemen söyleyelim ki biz de AKBABA olarak bu gazetelerin her fikrine katılmıyoruz. Ama fikirleri ne olursa olsun bütün gazetelere karşı devletin tarafsız bir tutum alması gerekir. Devletin Ziraat Bankası siyasi iktidarın çiftliği değildir. Bu temel Banka'nın milyonlarını iktidarın beğendiği gazetelerin cüzdanlarına boşaltmak ağır bir mesuliyettir.

Aynı adaletsizliği dergilerde görebiliriz:

Yine Temmuz 1969'da 7.000 tirajlı Pardon mizah dergisine Ziraat Bankası 5.000 liralık reklâm vermiştir... 12.000 tirajlı Papağan mizah dergisine 3.000 liralık Ziraat Bankası reklâmı verilmiştir. Piyasaya dahi çıkmayan Durum adında bir siyasi dergi, Ziraat Bankasından 3.750 liralık reklâm almıştır. İstanbul'da haftalık satışı 100 adet olan Meydan dergisi 800 liralık, ve bayilerde bulunmayan Tutum dergisi 2.400 liralık Ziraat Bankası reklâmı almışlardır.

Ve haftada 45.000-50.000 basan AKBABA'nın Temmuz ayında reklâmı Ziraat Bankası Müdürlüğünce kesilmiştir.

Böylesine bir adaletsizlik, adaletsizlik olmaktan çıkar, siyasi iktidarı kötüye kullanmak, devlet hazinesini suiistimal etmek yolsuzluğunun sınırlarına girer.

Sayın Başbakan, Reklâm, halk duysun, müşteri görsün, diye yapılır. Bu ilkeye göre dağıtımda esas, satış ve tirajdır. Halkın Ziraat Bankası ile devletin bütçesi, babamızın çiftliğinden farklı bir yönetime sahip olmalı ve Hazinenin her lirası kurusu kurusuna hesap edilerek titizlikle harcanmalıdır.

Eğer böyle davranılmazsa, bir gün gelir, hesabı sorulur.

Çünkü bu memlekette en küçük bir muhasebe memurunun ve mütevazı bir veznedarın dahi devlet hazinesinden sorumu varken..

Başbakanlık koltuğunda oturan Süleyman Demirel'in..

Devlet Bakanlığı makamında bulunan Seyfi Öztürk'ün..

Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünde bulunan Sabahattin Şerifoğlu'nun..

AKBABA'nın resmi reklâmını kesen mektubun altında imzaları bulunan Mefharet Erdinç ve Ha-

lit Soyalp'ın sorumluluğu olmasın?..

Bu mümkün değildir.

Piyasaya dahi çıkmayan ve müretteple musahhah arasında sıralanan Durum dergisi ayda 3.750 liralık reklâm alıyor. Ziraat Bankası nasıl vermektedir bu reklâmı?

Ve niçin kesmektedir AKBABA'nın reklâmını?

Sayın Başbakan, Görülüyor ki devlet parasıyla iktidar beslemeleri yaratılmakta ve Hazinenin parası bu yolda kullanılmaktadır. Çıkar bir yol değildir bu... Daha önce bu yola sapan iktidarların girdikleri çıkmazdan sakınabilmek ve korunabilmek için, size yalan söyleyen dalkavuklara değil, size acı ama doğru söyleyen dostlara ihtiyacınız var.

Bunun içindir ki bu yazıyı yazmak ve Adalet Partili olsun, Halk Partili olsun, öteki partilerden olsun, vefalı okurlarımız önünde sizi uyarmak istedik.

AKBABA vefalı okurlarının desteğiyle reklâmsız da yaşar çok şükür... Biz partiler karşısında bağımsız bir dergiyiz. Hem iktidar partisine, hem muhalefet partisine saplarız iğnelerimizi... Bunun içindir ki, okurlarımız, hangi siyasi parti iktidara geçerse geçsin bizi bırakmazlar.

Ama Sayın Başbakan, iktidar koltukları iktidar sahiplerini bırakırlar.

İnsanları iktidar koltuğuna ebediyen yapıştırarak bir zamk icat edilemedi...

Ve birgün iktidar koltuğundan ayrıldığınız zaman adınız:

— Adaletsizlikler, haksızlıklar yaptı, yolsuzluklara göz yumdu.. diye anılmalıs.

Şu fânî dünyada, ne iktidar için, ne ikbal için, gölge düşmemeli insanın yüzüne...

Tekrar ediyoruz ki girdiğiniz yol haksızlık ve adaletsizlik yoludur...

Vazgeçiniz bundan!..

Öyle sanyoruz ki şu yazıyı sizinle birlikte okuyan 50.000 AKBABA ailesi ve demek ki en azından 400.000 kişi de, birer vatandaş olarak:

— Evet, Sayın Demirel, bu yanlış ve adaletsiz yoldan vazgeçin.. diyorlar. Biz halkımızın hak ve adalet duygularına güvenen bir dergiyiz. Yayınımızı bunun içindir ki Ziraat Bankasından gelecek paralara değil, okurlarımızın duygusuna, mantığına saygı duyarak hazırlar ve ayarlarız.

Saygılarımızla.

AKBABA

Karga karga gak dedi

HURİSER hanım komşusuna dert yanıyordu:

— Ah kardeş, sorma başıma gelenleri, diyardı.

— N'oldu Huriser hanım?

— Ayol daha ne olsun, bizimki gül gibi işini bıraktı.

— Ne zaman bıraktı komşu?

— Seçimlere birbuçuk ay kala...

Piraye hanım, bir göz kırptı Huriser hanıma:

— Oh oh, desene mebus komşusu oluyoruz! dedi.

— Alay etme Allasen... Gerçi benim kocam alâsından mebus olur, o lanların yarısından çoğunu da cebinden çıkarır ya... Bi kere, okuması yazması olduğu gibi, beşten de şahadetnamesi var. Ayrıca beni almasından belli değil mi? Ah ah hemşire neydin ben neydin, o bacaklarım, o yanaklarım, o dudaklarım, o paluzeler gibi karnım, soldurdu bu Ali beni soldurdu... Demem şu ki, onda bir dil var, bir dil var, Allah seni inandırır, beni bile tavladı da, hem annemin, hem benim dilimi bağlayıp yıldırım nıkâhı kıydırdı. Aksaray'lı Huriser'in annesini tavlayan, hayda hayda seçmenleri tavlalar. Ama bizimki başka bir iş için bıraktı işini.

— Ha anladım, seçim Bakanı yapacaklar!

— Yok hemşire yok. Gerçi benim Ali o işleri de alâsından yapar ya... Arkanda toplum polisi olduktan sonra nesi varmış İçişleri Bakanlığını yapamıyacak, trenler zararına çalıştıktan sonra nesi varmış Ulaştırma Bakanlığını yapamıyacak. Maşallahı var bizimki askerliğini jandarma onbaşısı olarak yapmış, rahat rahat İçişleri Bakanlığını yapabilir. Bilirsin komşu, bizimki bu işe girmezden önce bir nakliyecinin yanında kâtipti, demem şu ki Ulaştırmayı da

yapar. Ee, sen kendin bilirsin, mahallenin yedi yıllık küsleri Direklinin Osman'la Zülfikâr'ı da o barıştırmadı mı, öyleyse Adaleti de yapar. Yapar amma, iş o iş değil.

— Ya ne?

— Yine bunlarla ilgili komşu, yeni Bakanlarla.

— Bildim... Yeni bir Orman Bakanlığı kurulmuş, ikiye masadan birinin başına da sizinkini geçireceklermiş.

— Yok komşu, sen yanlış öğrenmişsin, Bakanlıkta ikiye değil, dört yüz beşyüz masa olmuştur. Her masaya da karşılıklı iki adam oturtulmuş. Bizim enişte Hıfzı'nın dediğine göre, bu kişiler de işleri birbirlerinin üstüne atarlar, onun için ellerinden hiçbir iş çıkmazmış.

— İyi ya, sizinki de masanın bir ucuna oturur, sinek kovalar maas ahr; uyku kestirir harcırah alır; toto doldurur yevmiye alır. Daha âla etsin komşu, daha âla. Şu bizim Rifat'a da bir masacık uydururverse ya Ali efendi!

— Ayol biz acımızdan öleceğiz bu böyle giderse!

— Ne giderse?

— Bizimkinin deliliği...

— Ayol komşu bu memlekette deliden bol ne var? Varsın bir de içlerinde Ali efendi deli olsun. Hoş basbayağı zincirli deli değil ya bu! Herkes arasına sapıtıp abuk subuk lâflar ediyor. Hiç dinlemiyorum musun şu seçim lâflarını? Kimi diyor yuvarlak laf etmeyeceğiz, köşeli laf edeceğiz. Kimi diyor, köylere kent kurup, köyleri şehir yapacağız. Kimi diyor Altaylara kadar zaftedip bayrağımızı Japon denizinde dalgalandıracağız. Kimi diyor herkesi sigortalayacak, memlekette kontak bırakmayacağız. Kimi diyor asla işi bir arada vereceğiz. Ne dersin kom-

şu, son zamanlarda bu deli konuşmaları moda oldu memlekette.

— Ayol öyle delilik değil, bırakmıyorsun ki anlatayım. Hani yeni bir Bakan geçti ya Adaletin başına?

— İki taneydi de hükümet birini polisle kovup kapısını da çilingirle açmıştı, o mu?

— O başka başkan komşu, oda başkanıydı o. «Ben odadan çıktığım gibi sanduktan da çıkmasını bilirim» deyip Demirel'e kafa tutmuştu, sen onu diyorsun. Benim dediğim başkan değil, Bakan. Dilimin ucundaydı ya adı... Hani, şu dilencilere bir şey denir?

— Allah versin!

— Değil...

— İnayet olsun!

— Hay aklınla bin yaşa Piraye kardeş, Hidayet Hidayet... İşte bu efendi Bakan olur olmaz diyesiymiş ki, «Karga tutun. Karga tutarsanız hem Atatürk'ün izinden gitmiş olursunuz, hem de memleket Alamanya gibi kalkınır.»

— Vallahi senden duydum komşu, demek koca Alamanya kargaynan kalkınmış ha?

— Yok canım, söz gelişi. İşte bizimki Bakanın bu sözünü duymuş. Hem demiş ki Bakan, vallahi yalan-sa Ali'nin yalancısıyım ben, «Hükümet bu kargaları çok yüksek fiyatın alıp, dünya karga piyasasını eline geçirecek, sun'i olarak dünyada karga buhranı yaratıp, o zaman karganın tanesini beşyüz liradan ortak pazara sürecek.»

— Ayol komşu, yenirmiymiş bu karga eti?

— Biz yemeyiz ama komşu, gavurun milleti baylırmış bu karga etine. En çok da pastırmasını severlermiş. Peyzioglu diyor ki:

«Pastırmanın alâsını biz yaparız. Ama, sıra kargaya gelince günahdır.

Bu hayvanları öldürüp etinden çemenli pastırma yapmak çok bi günahdır.» diyor.

Aybar da demiş ki:

«Nasil bu memleketin madenleri yabancı sermayenin elinde dış piyasalara ucuz ucuz sürülüp, pahalı pahalı yurda geri sokuluyorsa, gün gelecek bu kargalar da bol sarımsak ve kırmızı biberle süsenerek yurdumuza ithal edilecektir. Onun için kargalarımızı yabancı sermayenin eline teslim etmeyip, yakalayacaksak kendimiz yakalayalım, pastırma yapacaksak kendimiz yapalım, bu iş için dış sermayeyi ve dış uzmanları yurt içine sokmayalım.»

Türkçe de diyesiymiş ki:

«Biz zaten çok önceden biliyoruz bu memleketin kargalarla kalkınacağını. Amma, karga yakalama programını barut fişek saçma gibi milli sermayeyi tüketmeden ele aldığımızdan komando eğitimine öncelik vererek, komandolarımız sayesinde bu kargaları saçmasız barutsuz yakalamaya karar verdik. Komandolarımız yakında uçan kargayı havada yakalayacaklardır.»

Bölükbaşı:

«Ne yaparsanız yapın, kartala el atanın, elini kırarım» demiş.

İsmet Paşa da diyesiymiş ki:

«Ata'nın izinde olan tek parti biziz. Şayet iktidara gelirse Adalet Bakanı yine aynı kişi olacaktır.»

— Ee, şimdi ne yapıyor sizinki?

— Ne yapacak, çıkmış müdürüne, demiş:

«Beyim ben işi bırakıyorum.»

«Niye?» demiş müdürü.

«Karga avlayacağım» demiş bizimki. Okumazmış müdürü hiç gazete, şaşmış:

«Ne?» demiş.

«Karga» demiş yine bizimki.

«Ne yapacaksın kargayı?» diye sormuş Ali:

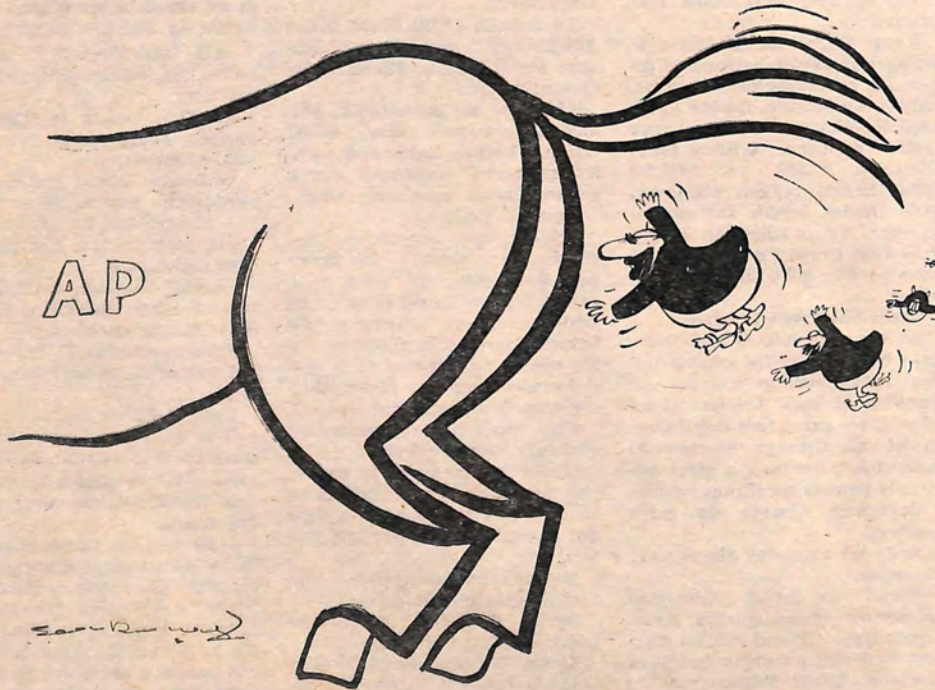
«Memleketin kalkınmasına yardım edeceğim» demiş.

Şaşmış kalmış müdürü. Şimdi sabahdan kapıyı tüfeği, akşam geliyor eve. Alt oda kargayla doldu. Bekliyormuş, yakında hükümet karga piyasasını açıp baş fiyatı ilân edeceğimmiş. Vallahi komşu bizim Ali'nin dediğine bakılırsa, her gün Kapıkule'den sekiz on bin Türk işçisi Alamanya'dan göç edip Türkiye'ye geçiyormuş. Hepsi de karga avlamaya geliyorlarmış. Yine bizimkinin dediğine göre, bu hal böyle devam ederse Alamanya'yla aramızın açılması işten bile değilmiş...

Ben hiç inanmıyorum ya!..

Muzaffer İZGÜ

Aşırı sağ AP'ye musallat oldu. — Gazeteler —

Yazısız

Nuh'un gemisi

Gazetelerde günlerce yayınlanan siyasi partilerimizin aday listelerine göz gezdirirken, hayretten ağızımız açık kaldı. Memlekette bir seçim mi oluyor, yoksa yeniden bir Nuh tufanı mı kopuyor diye düşündük düşündük durduk! Kimşeler yok ki listelerde?... Parti ayırımı yapmadan birkaçını aktarıverelim buraya. «Akdoğan, Aslan; Boğa, Bozkurt, Ceylan; Kıvrıkcık, Karaca, Doğan; Kocabaş, Şahin, Karaman; Koç, Karakurt, Kaplan!» Ateşli ve ateşsiz silahlarla, Şimşek'ler, Yıldırımlar cabası... Bir zamanların DP'lisi, bu günün AP'lisi, Bizim Yokuşun eskisi olan ünlü bir şairimizin hiciv ve mizah antolojilerine geçen şu dörtlüğünü, Ekim seçimlerinden sonra sık sık hatırlayacağız galiba:

«Öyle bir sirk'di ki Meclis Grubu Partinin lideri baş cambazdı.

Kimi Aslan, kimi Kaplan, kimi Pars...

Sahiden insan olanlar azdı.»

Bakalım zaman kimi haklı çıkaracak. Kapağı Nuh'un Gemisi'ne atanları mı, yoksa bu işin mi zahını yapanları mı?

— Rabbena, hep bana!..

ASKERLİK kitapları «komando» kelimesini şöyle tarif ederler:

«İkinci Dünya Savaşı sırasında üstün düşman kuvvetlerinin faaliyetlerini baskınlarla baltalamak için Müttefikler tarafından kurulmuş küçük akın birliklerinin bireri.»

Batı'dan geri kalmış hiçbir tarafımız olmaması için ithal ettiğimiz yenilikler arasında bunu da aldık. Hele şimdi askerlik dışı, gayriresmî, yepyeni model komandolarımız var çok şükür.

En sevdiğim kıy kasabamız Side'den son gelen haberler bu yiğitlerin boş durmadıklarını da ispatlıyor. Duymuşsunuzdur herhalde:

Genç bir Fransız turist çifti mayosuz denize girerlerken orada kamp kurmuş komandolarımızdan yüz kadarı tarafından çevreleri kuşatılmış. Kamp yöneticisi Bay Aslan'ın buyruğu ve çabalarıyla Side'den kovalanmış iki Fransız genci...

Aferin! Pek beğendim! Tam baskın işte..

Komando dediğiniz kendine «düşman» diye neyi hedef seçer? Türk milletinin karşısına dikilen yoksulluk, cahillik, ezilmişlik gibi ıvır zıvır dertlerle uğraşacak, ya da Side'nin yambaşındaki Kıbrıs kıyılarına çıkarma yapacak değil ya.

Madem Fransız gâvuru güller gibi ahlâkımızı göğüs ve popo manzaralarıyla berbat etmek için ıssız sahillerimize üryan kız göndermiş, elbette tosun komandolarımız vatani bu belâdan kurtarma görevine koşacaklar.

Yalnız, kahraman yönetici Aslan Beg durumu bir jandarma yetkilisine bildirebilir, ya da bir iki kişiyle haber gönderip turist çifti uyurabilir. Çıplak kızın çevresini kuşatmak neyin nesi?

Bir yanda komando teriminin «üstün düşman kuvvetlerine karşı baskın için kurulmuş küçük birlik eri» diye tanımı, öte yanda bir çift çıplak Fransız'ı kuşatmış yüz koçyiğiti!

Pek eşit şartlar altında geçmiş bir çatışma sayılmaz anı, zafer bizim tarafa kalmış ya; gerisine boşverin.

Bu Side Meydan Muharebesini şimdi bana hatırlatan yine bir kitap oldu:

Kadın mayolarının toplum gelişmesiyle ilgisi konusunda Claudie Kidwell adında bir sosyolog tarafından geçen hafta yayınlanan bu incelemede Batılı cici hanımların yüzme özgürlüğüne kavuşuncaya kadar çektikleri uzun uzun anlatılıyor.

On Yedinci Yüzyıldan önce Avrupa'da kadınların gözönünde suya girebilecekleri kimsenin aklın-

YELPAZE

REFİK ERDURAN

İKİ ÇIPLAK, KAÇ HAMAM?

dan bile geçmeyecek bir tabu konusuyum. O yüzyılda ise birtakım hekimler kadınlara sırf tedavi için suya girme izni vermeye başlamışlar.

O türlü tıbbî fetva alabilen hanımlar deniz yahut göl kıyısına gider, vücutlarını boyundan topuklara kadar örten kat kat ka-

lın bezlerden yapılmış bir elbiseyle suya girer, başlarını ıslatmadan çıkarılmış. Yüzmek diye birşey söz konusu değilmiş tabii.

Buna bile itirazlar olmuş; papazlar falan ayağa kalkmışlar. Aşırı erkeklik meraklısı erkekler arasından da:

— Yüzme erkek işidir, bu zayıf

— Şapka devriminin 44. yıldönümü kutlandı. —

— Bu serpuşun adına şapka derler beyler!

yaratıklar bizimle eşitlik mi taşıyorlar ki suya girmeye kalktı, diye öfkelenenler çıkmış.

O yüzden kadınların «tedavi için suya girme» kılıklarında değişiklik yapılmış. Usta terziler o elbiselere suyla şişen biçimler vermeyi başarmışlar. Öyle ki, o yıllarda suya giren kadınlar o saat tostoparlak olur, fiçıya dönerlermiş.

Daha sonra işler biraz düzelmiş, toplum içinde eşitlik ve adalet genellikle artınca kadınlara da bir nebze daha insaf edilmiş.

İngiltere'den 1782 yılında geçen bir yolcu çok ilgi çekici bir durum diye şunu anlatıyor:

«Dover'de denize girmelerine izin verilen hanımlar uzun elbiseler giydikten sonra elele tutuşarak suya giriyorlar. Yaşlı bir özel kılavuz en baştaki hanımın elinden tutarak hepsini biraz derine götürüyor. Orada birkaç kere başlarını suya sokup çıkarduktan sonra hemen kıyıya dönüyor, ellerinde kocaman havlular ve pelerinlerle bekleyen hizmetçiler tarafından çabucak sarıp sarmalanarak sahilten uzaklaştırılıyorlar.»

Daha sonraki yıllarda da genel toplum gelişmesiyle birlikte kadınlara birer birer tamın haklar ve eşitliklerin tarihçesi malûm:

Yirminci Yüzyılın başından bu yana ufala kısıla bikini pâyesine ulaşan, nihayet son yıllarda birçok Avrupa ve Amerika plajlarında üst kısmın da atılmasıyla erkek kılığının tam eşiti olmayı başaran kadın mayolarının hikâyesi...

Bize —bermutad azıcık rötarla— 1920'den sonra beyaz Rus hanımları İstanbul kıyılarına yayılınca ulaşan bu gelişme kısa zamanda aynı çizgiyi çizdi aşağı yukarı. Maşallah olan taklid kabiliyetimiz sayesinde elbette er geç sütyensizlik noktasına da ulaşacağız. (Aslan komandolarımız ıssız güney kıyılarında Fransız gençlerini ürkütebilirler ama Büyükdada sosyetesine üye hanımlarımız modanın o noktaya vardığına karar verdiklerinde onlara söz geçirsinler de görelim!)

Ashında bizim özel meselemiz denize ne türlü mayoyla girileceği değil.

Kıyı yağması böyle sürüp giderse, birkaç yıl sonra kadın yahut erkek, mayolu yahut mayosuz, girilecek denizi nasıl bulacağız?

Sayın Aslan kardışımız çıplak kız muhasarasından baş alabilirdi zamanlarda birazcak bunu düşünse de yöneticiliğinden yararlansak...

Refik ERDURAN

Su gördüğün yerler

VEDAT SAYGEL

SEVİNÇLE boynuma sarılırken büyük bir coşkunlukla:

— Şu an Tanrıdan keşke başka birşey isteseydim, dedi. Bizim oğlan nerelerde, acaba ne işler yapıyor derken, karşıma çıkıverirdi.

Keşke ben de daha başka bir şey isteseydim Tanrıdan. Bir çorba ısımarlayıp, cebime bir paket sigara koyacak cömert bir dost ararken, en sevdiğim çocukluk arkadaşım çıkıvermişti karşıma.

— Bir kahveni içecek kadar vakit var mı?

Olmaz olur muydu? Denizde kum, bizde boş zaman... Fakat cevap vermeme bile fırsat bırakmadı oğlan. Koluma girmesiyle:

— Vardır vardır, diyerek kahvelerden birine doğru sürüklemeye başladı.

Boş bir masanın çevresinde karışıklık otururken sordu:

— Eee, görülmeyeli nasılsın, ne yapıyorsunuz bakalım?

Tam, «Senden gizleyecek değilim ya, kelimenin tam mânasıyla sürünlüyorum» demeye hazırlanırken, cevabını yine kendisi verdi:

— İyi gördüm. Aslan gibisin maşallah!

Gülmeyle ağlamak arası, aslanvari dişlerini gösterdim.

Başımıza dikilen garsondan önce davrandı:

— Çay mı, kahve mi?... «Sağol, içmeyeyim» diyeceğimi sanmış olmalı ki:

— Yoo, valla olmaz, bir acı kahvemizi içeceksin, diye dayatıp, iki az şekerli kahve söyledi.

Konuşma sırası kapamadığına mı yanarsın, zehir gibi kahveyi yudumlamaya mı çabalarsın!

Bir sigara yakıp, içine çektiği dumanını sigarasızlıktan dönen başına doğru tıflarken:

— Sigara kullanmıyorsun değil mi? diye sordu.

«Kullanıyorum, günde iki paket vız geliyor» diyebilsem, garanti sigara paketini ortaya koyardım ama, ağızındaki kahveyi yutana kadar kendi sorusunu kendi cevaplandır-
dı:

— Ne mutlu sana, dedi. Akhın varsa, bu yaştan sonra hiç alışma. Biz içiyoruz da ne oluyor sanki? Paramızla kendi kendimizi zehirliyoruz!

Hay Allah... Ölü müşün, öldürür müştün? Arada yirmi yıllık bir kopukluk olmasa, insan:

— Bırak ulan numarayı... Şu paketi çıkart bakalım ortaya! der ama, en samimi çocukluk arkadaşı da olsa, en yakın akrabası da olsa, uzun ayrılıklardan sonra o eski samimiyet gidiyor, yerine ölçülü bir resmiyet geliyor. Bu nedenle sesimi çıkaramadım. Zaten vakit de bulamadım. Sigaranın kötülüklerini belirten uzun konferans biter bitmez sordu:

— Evlendin değil mi?

«Evlenmek bizim neyimize bira-
der?» diyeceğimi ama, tam:

— Ev... derken,

— Oh oh, diye sözül kaptı ağız-
dan. Bekârlığın sonu yok azizim. İnsan çocuk çocuğa karıştı mı, evliliğin değerini daha iyi anlıyor.

Aaa, ne çekilmez şey olmuş bu çocuk yahu! Eskiden hiç de böyle değildi. Bir arkadaşına yardım edebilmek için can atardı kerata. Şimdi en yakın çocukluk arkadaşını karşısına almış, alay ediyordu âdeta! Oysa, duyduğuma göre çok iyiydi durumu. İşsiz güçsüz dolaşırken başına devlet kuşu konmuş, plâjların bi-

rinde tanıştığı bir kız sayesinde evlenip, kayınpederinin işyerine ortak olmuştu. O bana öğüt verirken, ben ondan ne koparabileceğimi düşünüyordum. Belki bir iş uydurabilirdim. Belki biraz borç koparabilirdim. Belki, bir öğün olsun karnımı doyurabilirdim. Fakat yardım dediğin damdan düşer gibi istenmezdi ki... Bir fırsat bulsam da iki lâf etsem...

— İşlerin ne âlemde?

Aman oğlum bu fırsatı kaçırma!

— İş... diye ağızımı açarken,

— Aman aman iyi olsun, diye atıldı. Eski dostları iyi durumda gördükçe kazandıkları para kendi cebime giriyormuşçasına seviniyorum.

Açıktan bayıldım, bayılacağımı! Sigarasızlıktan yıkıldım, yıkılacağımı! Yüzümden ne anlam çıkardıysa:

— Senden emindim zaten, diye devam etti. İlerde ne olacağını, daha o zamanlardan belliydi. Bana bakma sen. Benimki bir piyango oldu.

Bir sigara daha yakıp, dumanını harmanlıktan biri beş gören bakışlarına üfleyerek, başladı hayatını anlatmaya! Ne kadar konuştuğunu, nelerden bahsettiğini bile bilmiyordum. Üstüne bir halsizlik, gözkapaklarına bir ağırlık çöktü, gittim, gidiyorum!

— İşte böyle! diye omuzuma vurunca kendime geldim. Oturmakla olmayacağını anlamıştım artık. Onların parasına kendi zekâmı da katınca, düze çıktım kardeşim. Alla-

ha şükür, sıkıntım yok şimdi. Şu gördüğün fırın benim. Şu turşucu dükkânı benim. Şu apartman var ya?...

Bir eliyle ensemden kavramış kafamı eğip büküyor, öteki eliyle kendine ait emlakı işaret ediyor:

— Hani şu oto komisyoncusunun yanındaki apartman?...

— Evet.

— O, benim. Şu gördüğün şekerçi dükkânı...

— Senin.

— Evet benim.

Kendinden başkasıyla ilgilenecek hali yoktu oğlanın. En iyisi kalkıp kismetimizi başka kapılarda aramalıydık. Yerimden doğrularak:

— Eh, bana müsaade, dedim. Epey konuştuk.

— Otur yahu, diye çekti kolumdan. Yarım saat geç kalsan fabrika-
nın iflâs mı eder sanki?

Çocuk bizi bir kere fabrikatör belledi ya, artık ne borç isteyebilirdik, ne iş isteyebilirdik, ne yemeğini yiyebilirdik! Açlığımızı, parasızlığımızı başka yollardan belirttik, ne âlâ...

— Hangi fabrikadan bahsediyorsun birader? dedim.

— Canım fabrika olmuş, mağaza olmuş ne fark eder? demez mi? Hemmen kap iskemleyi, indir kafasına!

— Birer kahve daha içelim, gider-sin, diye tutturunca, utanmayı sıkılmayı bıraktım:

— İçemem! diye fısıldadım.

Şimdi o nedenini soracak, sabah-

tan beri aç gezdığimi söyleyecektim. Umdüğüm gibi:

— Neden? dedi.

Yerin dibine geçtim ama, yine de aç olduğumu söyledim. Saatine bakıp:

— Ütüü, dedi. Saat dört olmuş!

Umutla:

— Ya, dedim, dördü yaptık yine.

Sırtımdaki dirseği yamalı cekete, ayağımdaki pençesi açılmış pabuca, üstümdeki rengi solmuş pantolona şöyle bir göz gezdirip sordu:

— Şimdiye kadar neden yemedin?

Eh artık bu kılık kıyafet de nedenini anlatmıyorsa, ben ne söylesem vız gelirdi. Bir milyon pozuyla iskemleye yaslanıp cevap verdim:

— Akşam Ticaret Bakanının özel sektör temsilcilerine verdiği yemekte viskiyi mi fazla kaçırdım, hamur işlerini mi iyice çiğnemedim yuttum, ne olduydu, midem bugün biraz berbat da...

Yakasını paçasını toparlayarak kendine bir çeki düzen verdi:

— Bakan beyle tanışıyorsunuz demek?

Açıktan öten midemi elimle bastırıırken:

— Ohoo, dedim, tanışmak ne kelimelime? Kabinenin yarısıyla akrabalığımız var!

Biraz daha toparlandı:

— Aman benim bir işim var ama...

Onun az önce attığı iri izmariti ayağının ucuyla çekmeye çalışırken cevap verdim:

— Bana çıtlatsaydın, şimdiye kadar çoktan hallederdim.

— Birbirimizi kaybettik birader... Hiç uğramıyorsun ki, şöyle kafa kafaya verip dertleşelim biraz...

— İstiyorum ama, vakit bulamıyorum, dedim. Yorucu iş bizimki...

Bütün dikkatini kulaklarına verip sordu:

— Sahi, ne iş yapıyorsun?

Çaktırmadan yerden aldığım izmariti cebimden çıkarıyormuş gibi yapıp tüttürdüm:

— Her Allahın günü durup dinlenmeden fabrikaları dolaşıyorum!

— Ooo, dedi, birkaç tane demek?

— Sayılarını ben de bilmiyorum!

Kalktım. Kapıdan çıkarken:

— Bir akşam hamfendiye alıp bize buyursanız, diye tutturdu.

— Akşamları yorgun oluyorum, dedim. Siz bize buyurun.

— Adresiniz?...

Bir elimle bütün hıncımla boynunu kavarken, öteki elimle şehrin görebildiğimiz yerlerini işaret edip:

— Şu gördüğün yerler hep benim, dedim.

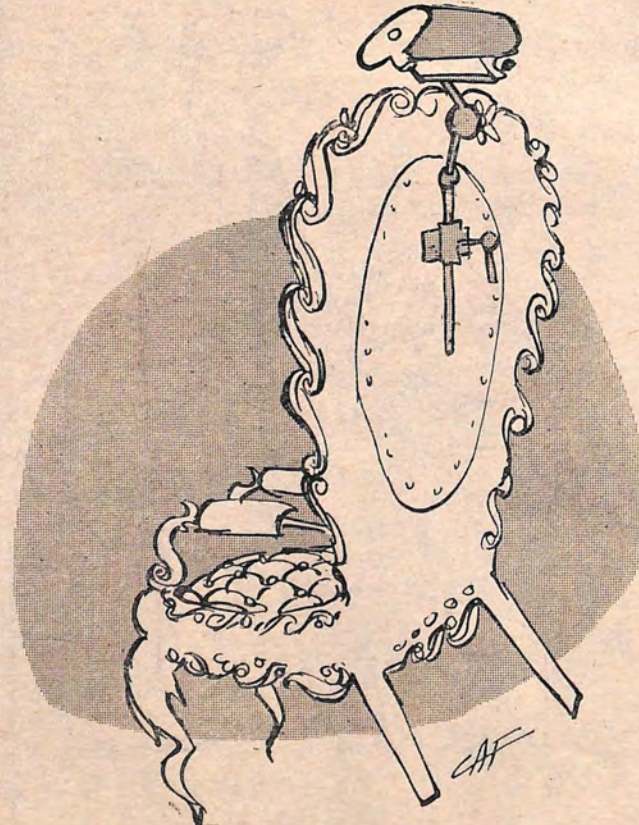
Biraz şaşkınlıktan, fakat daha fazla canının acısından gözleri yuvalarından fırlamış halde sordu:

— Bayağı zenginsiniz demek... Peki, oraları ne yapıyorsunuz?

Poposuna tekmeyi yapıstırıp olanca gücümle kaçarken cevap verdim:

— Sizin gibi dostların sayesinde iş arıyorum, borç arıyorum, alacaklılara görünmemeye çalışıyorum...

Oh be! Aç gezmek, işsiz gezmek güç ama, bir tokla açın anlaşması hepsinden güçmüş meğer!

TRAŞ KOLTUĞU!

Vedat SAYGEL

ankara

MEKTUBU

Nimet Arzik

SEÇİM ÖNCESİ İSTANBUL

KAPMACA... KAPTIRMACA:

Ekonomik alanlara da böyle saldırılar diye düşündüm...

Ben «kalanca» saltanatınla Sedef Adası'ndan vapura binmiştim, sabahın köründe...

Sabahın körü güzeldi. Deniz pırıl pırıl, gümüşü, oynak bir denizdi... Hava kararsızdı... Şehre, havasını koklamak ve seçim öncesini kolaçan etmek için iniyordum. Sedef, bir ailenin kiraladığı transatlantığe benziyordu. Yedisinden yetmişine dek ahbaptı. Vapur, gece orada uyukluyordu sabahın körüne dek...

Oranın sakinleri birbirleriyle selamlaşa sabahlaşa biniyorlardı...

Ondan sonra Büyükkada'ya uğruyordum vapur, yolcu yüklenmek için... Ve ben, ekonomik alanlara da böyle saldırılar diye düşünüyordum karamsar...

Komando adımıyla lüks mevkiye koşuyorlardı, sonra bir an duraklıyor, boş koltukları atmaya gibi işgal ediyorlardı.

Ekonomik alanlarda da böyle saldırılar işte diye düşündüm ve rüzgarı göynüme çektim... Acılandı rüzgâr göynümün acısından...

Seçim öncesi kapkaç İstanbul buydu...

İnsaf beklemediğim yüzler konuşuyordu:

«12 milyonu beğenmemiş!»

«8 milyonluk bir yatırım.»

«Akşam arkadaşlarla yalnız bezik oynamak için, hanıma bin kâğıdı bayıldım!»

(Hey koca Fatih!... Fethettiğin ülkenin yeni fatihlerine bak... Bu Şekspirvari, karnımı doyurmuş olmalı ki, günlük müşahedelerimi düşünmeye hemecik koyuldum, kafaında!)

Eskiden İstanbullular, her şeyleyle övünüyorlar, çapkınlıklarından, Lânga bostanında yetiştirdikleri acurlara dek...Hele şehirleriyle...

«Bu şehri İstanbul ki, bi misli bahadır»,

«Bir sengine yekpare acem mülkü fedadır».

Şimdi hepsi: İstanbul'da yaşanmaz diye burun kıvrıyor. Eee, öyle!...

VEFANIN ÖDÜLÜ:

Ben vefalarımın karşılığını kazık yiyerek gördüm. Bazıları vefalarının ödülünü görüyorlar, Tanrı şanslarını daim edeli...

- Kes kes al.. Kabağa para yok!

Bunlardan biri, İstanbul Belediye Başkanı Atabey... Jantiy, celebi, nâzik, kırmızı yüzlü doktor Atabey... Belediye Başkanlığını bebek davasındaki kişizadeliğine borçlu...

Herhalde «Asfalt Osman» cinsinden Belediye Başkanları gerek... Çünkü kişizade Belediye Başkanlığının başkanlığında, üç aydanberi uğramadığı, İstanbul'da gelişmeler farkettim.

Trafik bütütün karışmış.

Adalara Modalara kadar caddeler «lâhmacun» istilasına uğramış.

Belediye hizmetleri... isterseniz bunlardan söz açmayalım... «Yok» tan söz açılmaz ki...

İşportacılar, yeniçeri ağaları tafasıyla dolaşiyor, kazan kaldırmaya hazır...

Bir tanesi, keyfine göre hareket etmediğim için, hiçbir politikacının yapmadığını yaptı, bana «Çakal» dedi.

«Çakal» mış!...

Fiyat kontrolü... Artık fantezi dünyasına ait v.b... v.b... v.b...

Bebek davasının «vefasının» ödülünü çok pahalıya ödüyor İstanbul...

Ha... dünyanın en kısa ve en eski metrolarından tünel, kuskün bir karanlıkta, susmuş, durmuş, demirlenmiş...

SEÇİM İBRESİ:

Oynak pek... Hem durgun, hem oynak... Halk ilgisiz gibi görüntü-

yor, ama değişik kafalardan, değişik sesler yükseliyor...

Düzene koyamıyorum duyduklarımı. Otuz küsur milletvekili çıkarıyor İstanbul, yani Parliamentonun önemli bir dilimini... Bu dilim kimlerin nasibi ki?...

Partiler çekişiyor için için... Dışın dışın çekişmeye daha başlamadılar...

Çıkar tabakları, delik deşik bir peynir gibi...

CHP. bildirge yayınlamakla meşgul... Genç kız adı gibi: Bildirge...

11 tane yayınlayacakmış. Dördünü duyduk... Hımm, kitleler belki safandılar ama, kapkaçları pek okşamadı bildirge hanım... Oysuzlukla cezalandırmaya kalkışabilirler CHP yi...

Kapkaç oyları, ancak önseçimde etkiliydiler, ama bu sistemde ön seçimler önemli!

Permi satışına dek değiniyor dolaylı yollardan bildirgeler...

Paşa, uyanık... Endişeleri var. Me rakları var... Dünya tersine döndü ki, bilgi topluyor, fikir soruyor. Ecevit'in yıldızı keyiflendi. Paşa, «harekâtın» dış kumandasını ona bırakmış... İç kumandası, tabii kendinde! Kimde olsun?...

«Bildirge» lerin dökümü Ecevit'in damgasını taşıyor hep!

Piyasadaki kelime «bilimsel»... Bu kelime lâne edilmeden nasıl yaşayabildiler ki? Bilimsel... O da genç bir aşık ismine benziyor: Bilimsel

ve Bildirge, Aslı ile Mecnun, Ferhat ile Şirin...

AP çevresiyle daha görüşmedim. Görüşünce, yazarım. Bizim Sedef Adası, yalnız politika dışı değil, âdeta dünya dışı! Eee, Ada!... Biz de adalı olduk. Dünyanın bütün adalarının halkları anavatan problemlerinin azıcık dışındadır!...

Küçük partilere rağbet azıcık artmış. Büyüklerin onaramadığını onlar onaracak çünkü... Böyle bir mantığı izlemekte güçlük çekiyorum...

TIP'i çok solcu, CHP'yi fazlaca solcu bulanlar küçük partilerin tarafına devrilmişler...

Ama seçim günü n'olur, belli olmaz. Kayıtsız görünen kitle, belki yine iki büyük bloka ayrılır da, yine büyükleri «İhya» eder...

VATANDAŞ VATANDAŞA KARŞI:

Fazla muhabbetli değil... Büyük konularla ruhum dolup taşarken, bindiğim dolmuşun kapısına kafamı çarptım, ama öyle bir çarpış ki, bir meteorun Ay'a çarptığı şiddetle...

Şoför abi gürlledi:

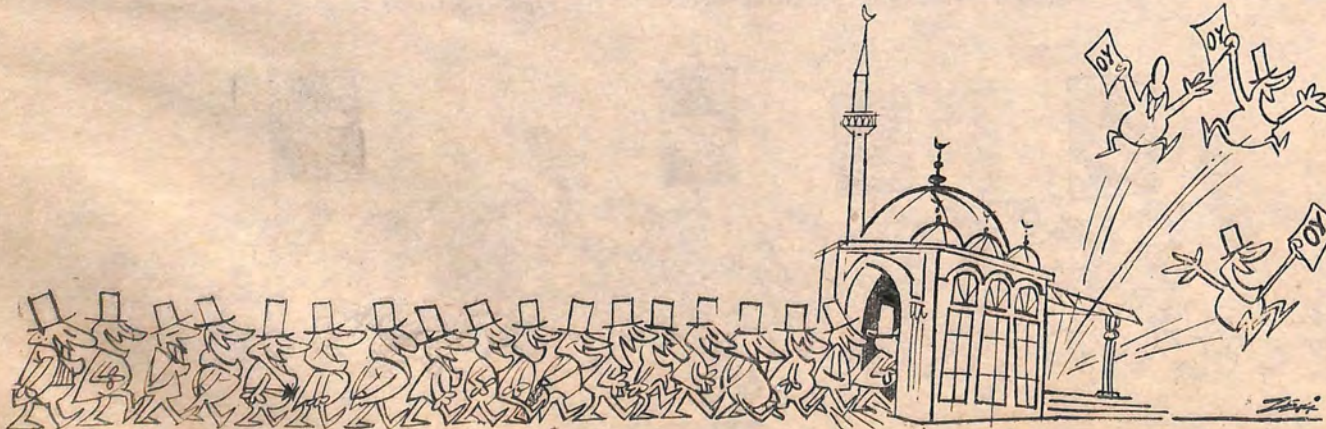
«Dağ başında mı zannediyor-sun kendini?..»

Yooo, hâşâ!... Dağ başına pardon, seçim öncesi İstanbul'unda olduğuma yüzde bin inançlıyım.

Seçim öncesi İstanbul'un havası bu!

Nimet ARZIK

Aday adayları, cuma namazlarını kaçırıyor. — Gazeteler —

«Camiden çıktık!»

— Ülen İbo... dedi kahvesini yudumlarken, sen askerliğini nerede yaptydın?

— Karadenizin öteki ucunda' Tırabızan'da.

— Ben Erzurum'da piyade askeriydim. Altı ay kıtada talim ettikten sonra Tümen yazıcılığına gittim.

— Emme de atıyorsun be... Ulan senin okur yazarlığın var mı ki, yazıcı etsinler?

— Söz temsili herifin başına furmuşlar da: «Oy arkam!» dememiş mi? Torpilin olduktan kelli yazıcılık da lâkırdı mı.. mutfak onbaşı bilem olursun. Kumandanın kızı bana abayı yakmış, haberim mi var? İlle de beni al, beraber kaçalım diyerekten tutturdu kızcağız. Sivil olsak haydi neyse... Lâkin üstümüzde devletin resmi urbası var. Kanun dışına çıkmıydu, şap gibi yakarlar insanı...

Askerlik anıları biraz da avcıların av dönüşünde anlattıkları hikâyelere benzerdi. Herkes hayâlinde bir şeyler katarak anlatırdı. İbrahim kahvesinden bir yudum daha çektiikten sonra sordu:

— Parasız kaldığın oldu mu hiç?

— Kumandanın kızı var, dedik ya... Harçlıksız kor mu beni? Para bulamadı mı kulundaki bilezikleri gazeteye sarmalayıp gönderiyö.

— O zavallı kız senin kel kafana, kambur beline, baldırcan burnuna mı furulmuştu ki... Uydur uydur anlat... Gören bilen mi var oralarda ne halt yediğini...

Bol para harcamaya alışmışım. Askere gidince, suyu kesilmiş değirmene dönmeyeyim mi... Melmekete parra diyerekten mektup yağırdıyım. Pederden elli panganoz zıpzırdıyo. On gün içinde temiz... Adanalı İdris onbaşı vardı bölükte. Ahbap olmuştuk:

— Oğlum, dedi, senin ananı doğru mu belledi?

— Malûmatım yok, onbaşım!

— Para nasıl istenir bilmiyorsun. Şincik ben senin ağzından koca herife hi mektup döneceğim, arka çantamı binliklerle dolduracaksın...

— Hay Allah razı olsun, onbaşım... Göstert kendini...

Oturduk masanın başına. Onbaşı kalemi eline aldı. Döktürmeye başladı:

«Yüksek bi huzura... Anama selâm eder, dualarını beklerim. Em-mime selâm ederim. Sığırtaç Sü-lü'ye selâm ederim. Kırbıyıkların Umar'a selâm ederim. Okuyan ve de diğneyen ağalara selâm ederim. Buba-cığım oğlundan sual eylersem, başına gelenler pişmiş ligorin tavuğunun başına gelmemiştir. Oğlunuza alayın içi battaniye, matara, kütüklük, kaput mahremiyeti dolayısıyla adını yazmak yasak bulunan teçhizat dolu deppoyu teslim edilmiştir. Bir gece deppoyun kapısını kilitlemeyi unutmuşum. Sabah olunca büyük felâketle karşılaştım...

Ben üzülürüm, siz üzülmen buba-cığım. Sakın ola ki anama habar etme. Yaşlı kadının yüreğine vurur da, cansız yere düşer. Açık kapıdan içeriye giren hırsız Tanrıya şükür, gizli teçhizata el sürmemek suretiy-nen benceğizi darağacına gitmekten korumuş. Sayım sonunda yalnız 100 battaniyenin yürütüldüğü anlaşıldı. Ellişer liradan beşbin kayme öde-mem gerekli. Kumandar:

— Sana 15 gün mehil, dedi. Beş-bini ödersen yakani kurtarısın. Aksi halde hem askerliğin yanar, hem de en aşşadan 10 yıl içeri girersin, dedi.

Sakın ola ki, tarlayı satar para-yı gönderirsin. Başa gelen çekilir buba-cığım. Ben yeniden askerlik e-der, 10 yıl da damda yatarım. Kes-tane kebab, acele ciüvap...

Mektubu zarfladık, postaya yallah ediverdik. Onbaşı:

«İrbam —dedi— moruk mektu-bu alınca değil tarlayı, yorgan dö-şeğini bilem satar kuşun kanadıy-nan parayı erıştırir sana. Eh, ucun-dan kenarından bi ziyafeti hak et-tik. Abukatlık ücreti olarak...»

«Tamam, onbaşım... dedim... Hele tıngır gelsin, ötesi kolay. Acı suylan yıkarım seni...»

Aradan bi hafta geçti, ses yok... On gün geçti, tıss yok...

— Ülen onbaşım, dedim, muska-nın tesiri görülmedi ya?

— Azıcık daha sabır, dedi, tarlayı satmaya kıyamamış, iki ayaklı ban-kalara, fayızcılara yakayı kapırmış-tır. İpotek, noter senedi, tapu kay-dı sureti yaptırayım diyerekten hö-kumat davrelerinde dört dönüyör-dür, moruk!...

On gün daha geçti. Battaniye pa-ralarına karşılık ödünç para isteyecek kimse de kalmamıştı gayri. Bö-lük işi maytaba almış, adım:

— Battaniyeci İrbam'a çıkmıştı... Adana'lıyı yakaladım talim yerin-de:

— Hani onbaşım, battaniye para-sı?

— Haber yok mu?

— Alay postası az önce para ka-ğutlarını dağıttı... Bizi ıskı geçti. Para gelmedi ona mı yanarsın, adı-mız battaniyeciye çıktı buna mı?

— Peder yutmadı mı dersin?

— Yutulmuyacak yanı mı var? As-kerlik yanacak. On yıl mapusa düşe-ceğim. İrbab maf olacak... Feleğini şaşıracak... Bizim moruk oralı de-ğil... Ülen senin buba gibi ben...

Onbaşı:

— Sus, be... dedi... Yavaş yap ka-yarlamayı. Bölük kumandarı duya-cak.

Kan beynime sıçramış, kumandarı bilem unutmış, yüksek sesli gama-toya başlamışım. Çeyrek saatlik ist-tirahat bitmiş, yeniden yat kalk... talimlerine başlamıştık. Kışla şehre 20 kilometre uzaklıkta, bi yamacın üzerinde. Karşınan yüklü bir at gö-rünmüştü. Önünde de yedekçisi ih-tiyar, atın yularından tutmuş çeke-rek bize doğru geliyordu. Atın yükü ağır olduğundan ağır ağır yol alabi-liyorlardı. Az daha yaklaşıklarında içime bi kurt düştü:

— Onbaşım...

— Ne var, len!

— Şu karşınan gelen mekkâreyi gördün mü?

— Gördüm...

— Atın yularını çeken bizim ko-ca herife benziyor...

— Etme ülen, doğru konuş... Gö-zünü ovala, kumandara çaktırmadan eyicene bak. Atın üstündeki yükte battaniye olmaya sakın!...

Bizim fiskos ettiğimizi gören ku-mandar eyicene kızmıştı:

— Ben size talimde konuşmayı gösteririm şimdi, dedi, Adanalı on-başı, Sökeli İrbam... Marş... Marş... İstikamet karşınan gelen atlı. Yat... Kalk... Marş, marş...

Tabanları yağladık. Ağustos sıca-ğında dilimiz iki karış dışarda, at-

lıya, daha doğrusu para gönderece-ği yerde, battaniyeleri ata yükleyip alaya doğru gelen bizim kuş beyinli pedere doğru koşmaya başladık, ya-tıp kalkarak... Yanına varmamıza beş on adım kalmıştı. Gelen bizim kocaherifli. Yularından çektiği bey-girin üzerinde de battaniyeler yük-lüyüdü. Saymaya lüzum yoktu. Tam yüz battaniye tipış tipış talimgâha doğru geliyordu.

Pederin yanına varınca kumandar:

— Yaaaat!.. komutunu vermez mi... Onbaşıyla birlikte, pederin a-yağı dibinde secdeye vardık...

İhtiyar ne bilsin talimde oldu-ğumuz. Battaniyeleri getirdiğinden ö-türü ayaklarına kapandığımızı sanı-yor. İki gözü iki çeşme, yere eğil-miş:

— Estağfurullah onbaşım, ayağa kalkın oğullarım... diyordu. Evlâdın mı var, derdin de var... Böyütlük, askere gönderdik, ağırlığından yine de kurtulamadık. Teslim alın önce şu soyhaları...

Bizi o halde gören bölük kuman-danı da bir şeyler döndüğünü anla-yarak, yanımıza seğırtmişti:

— Hayrola ihtiyar, ne arıyorsun talimgâhta? Bu atın üzerindeki bat-taniyeleri nereye götürüyorsun?

Bubam terlerini silerken:

— Kusura bakma, kumandarım, diye söze başladı. Köylük yere met-tuplar geç varıyor. Ben bölüğünüz erlerinden aha şu Kel İrbam'ın bu-basıym. Bi cahillik eylemiş. Dep-poyu anahtarla kilitlemeyi unuttmuş. Evin tek yavrusu. Baylan böyüğü. Hoş görün gayrik. Yüz battaniyeyi çaldırasıymış. Beylik mal, oyuncak değil. Satlık, savdık, bulduk buluş-turduk. Parayı tamamladık. Nakit göndersem, oğlan dağ başında para-yı ne etsin? Nereden battaniye bu-lup da satın alsın. Çarıkları sıktık. Malı şehirde otomofilden indirince şüfer:

— Battaniyeler, oğlanın işine ya-ramaz, dedi.

— Nedenmiş o?

— Sen askerlik etmedin mi baba-lık! Beylik battaniyelerde arma bu-lunur.

Doğru söylüyordu şüfer Battaniye-lerin üzerine M.M.V. diyerekten bir-er de marka işlettim. Ondan ötürü geç kaldık. Kusura bakman gayri...

Kumnadar bana dönmüş:

— Ulan yalancı, ulan sahtekâr... Ne deppoyu, ne hırsız?... diye dişle-rini gıcırdatmaya başlamıştı. Ben, yer yarıl-sa da ortalıktan sıvışsam diyerekten ayağımla toprağı eşeler-ken, bir yandan da:

— Adanalı... Adanalı yaktın benii, diye bağıyor... Yok baba, yok... di-yordum. Ne deppoyu teslim aldım. Ne de içine hırsız girip, eşyaları çaldı. Çalınan yok, çelinen var: Aha şu onbaşı yok mu? Akımlı çeldi, ba-şıma bu derterli açtı!...

Burhan ESEN

Susuzluğu protesto için kadınlar boş kovalarla yürüyüş yaptı. — Gazeteler —

ayna

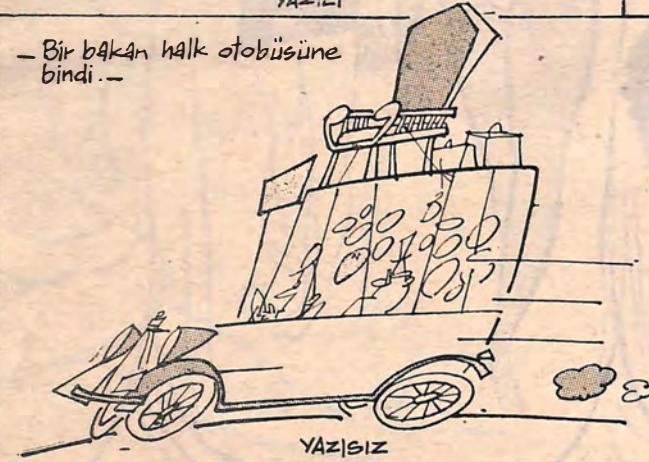
Semih Balcıoğlu

- Milletvekilliği için bir sandalyaya sekiz kişi talip. -

YAZILI

- Bir bakan halk otobüsüne bindi. -

YAZISIZ

- Üniversite hâdemeleri "Bu da yaşamak mı?..." diye dert yandılar. -

- BİR YIYINDE, BİN ŞÜKREDİN !...

- Türkiye'de her dört kişiden birinin bankada parası var. -

HEPİMİZ BİRİMİZ İÇİN !...

YEDİ

PAZARTESİ

Meclis mi, mescit mi?

Seçimler yaklaşırken siyasi partilerimizdeki iç bölünmelerle, hiziplerin kendilerine taktikleri isimler bir hayli çoğaldı. Yapılan açıklamaları dinlerken, verilen demeçleri incelerken hangi parti adına konuşulduğunu araştırmanın gereği yok. Yeter ki, konuşanın kimlerden olduğunu bilelim.

Örneğin, «Sağcılar, Solcular, Orta yolcular, Tutucular, İticiler ve Topyekûn gidiciler» dendi mi, belli ki konuşmacı CHP'li. «İrkçılar, Turancılar, Bozkurtçular, Başbuğlar» MHP'li...

«Bornacılar, Arenciler, Altancılar, Aybarcılar» TİP'li...

Fakat en bölünmüş olanı da ga-liba Adalet Partisi. Şimdi bir sürü hizbe bir yenisi daha eklenmiş: Erbakancılar!

Mübareğin zaten Ümmetçisi vardı, Sünnetçisi vardı, Takkelisi vardı, Takunyahısı vardı, Tövbelisi vardı, Yeminlisi vardı. Geriye kala kala İbrikçilerle Tütsülüler, Aptestililerle Muskahlar kaldı.

Onlar da türedi mi kadromuz tamam, iki eksikimiz kahr: Bir müezzîn, bir imam!

SALI

Ters insanlar

Romen Şu İşleri Bakanı, «Yetersizlik» gerekçesiyle görevinden alınmış.

Şu «Demirperde» dediğimiz ül-

kelerde ne ters işler yapılıyor görüyorsunuz ya? Su buldukları için şükredip oturacaklarına, «Yetersiz» deyip, koca Bakanı alaşağı ediveriyorlar!

Gerçi bizde de bazı nedenlerle innmeler binnmeler, gelmeler gitmeler olur ama, komşu ülkedekine hiç benzemez.

Onlarda koca koca adamlar gider, su kalır; bizde su gider, yerini koca koca adamlar alır!

Arada böylesine büyük farklar olmasa, demokrasinin diğer rejimlerden üstünlüğü nasıl meydana çıkar?

ÇARŞAMBA

Kokteyl

«Dışişleri Bakanlığının kilitle-ri kırıldı, çekmeceleri soyuldu, evrakları çalındı.»

Meçhul kimseler Bakanı bulmak için bu işi yaptılarsa, boşuna zahmet ettiler. Zira sayın Bakanımız çoktan makamlarından ayrılp, seçim bölgelerine gittiler.

«Seçimlerde iddialı olduğunu açıklayan YTP. para buldu, aday bulamıyor.»

Adaya kim bakar beyim? Madem para buldunuz, millete nutuk yerine biraz dünyalık verin.

İhtilâle istemeyerek karıştığını açıklayan Türkeş, garanti veriyor:

«Tanrı Dağı kadar Türk, Hıra Dağı kadar Müslümanız.»

Aman iyi düşünüp konuşun bira-der. Günün birinde, «O sözleri istemeyerek söylemişim» derse- nüz, bütün mahlûkat güler.

PERŞEMBE

Milletlerin kaderi

Şimdiye kadar yol kesmekle, taşıt soymakla, istedikleri haracı

vermeyenleri dağa kaldırıp re- hin tutmakla, hoşlanmadıkları kimseleri nişangâh yapmakla ün salmış olan şakilerimiz, bu kez Siirt'i üç bölgeye ayırarak siyasi ağırlıklarını ortaya koymuşlar.

Jandarma hâlâ kente incekleri günü bekleye dursun, valî «Ka- nundan kaçılmaz, iyisi mi gelin efendi efendi teslim olun» diye haber üstüne haber salsın, 26 ki- şinin kaatili Özbay fermanı ver- miş: «Köylerin hepsi CHP'ye oy verecek. Bu benim emrimdir. De- diğimi yapmayanı yakarım!»

15 kişinin kaatili Hakimo şu haberi yaymış: «Bölgemde AP den başkası kazanamaz! Aksi yo- la sapanları öldürürüm!»

5 kişinin kaatili Kahveci Sü- leyman ilân etmiş: «YTP'liyim. Partimin adayı Şeyh Selâhaddin Han'ı desteklemekteyim.»

Günlerce bekledik bu söyledik- lerimizi bir yalanlayan çıksın di- ye. Ama ne adı geçen partilerden çıt çıktı, ne de şakilerin destek- ledikleri adaylardan.

Ne var ki, kanun dışı adamları- mızın gösterdikleri ilerleme ba- yağı umutlandırdı bizi. Bulun- dukları toplumun yasalarını aş- tılar, sınırlarını geçtiler, Batı ül- kelerinin gangsterlerinin seviye- sine eriştiler. İşte belgesi: Ame- rika'da Başkanlık seçimlerinden, at yarışlarının sonucuna varınca- ya kadar organize eden, dilediği- ne şampiyonluk kazandırıp, şam- piyonlara yarış kaybettiren MA- FİA Türkiye'de, EŞKİYA!

CUMA

Pes etti!

Zaman zaman, «Yapacağım, e- deceğim, sileceğim, süpüreceğim» diye sesi duyulan, aklına estikçe

GÜN

sert çıkışlar yapan İstanbul Be- lediye Reisi Atabey, esnafın mer- hametine sığınarak, gıda yardı- mı istemiş.

Belediye zor durumda, Beledi- ye iflâs halinde derken, Başkan bayrağı çekti demek!

Davranın vatandaşlar. Beledi- yeyi değilse bile, Başkanını olsun kurtarmak elimizde. Esnaf gıda yardımını yaparsa, Kızılay battanı- ye, çadır atarsa, hayırsever va- tandaşlar kurban derileriyle fit- re ve zekâtlarını kazazede başka- nımıza saklarsa, adamcağızı kur- tardı gitti demektir!

CUMARTESİ

Onlar ehil kişi

Pedagoglara ve sanat adamları- na göre, başarıya ulaşmak iste- yen politikacı, mutlak tiyatro dersi almalıymış.

Aynı görüşte değiliz biz. Üste- lik, güldürülerde rol alacak sa- natçıların, mutlak politikacılar- dan ders almalarını salık veririz.

PAZAR

Nerede?

Bir Amerikan firması, Türki- ye'den yağ istiyormuş.

Verelim ama yağ nerde bira- der? Yağcı isterseniz, bizdeki yağcılar dünyaya yeter!

Anlayacağınız, yağımız yok da, yağcımız vardır. Suyumuz yok a- ma çeşmemiz vardır. Paramız yok ama, borcumuz vardır.

Tıpkı içişlerimizdeki gibi yanı... Malûm, âşâyış yoktur da, Bakan- lığımız vardır!

PLÂJLARDAN ENSTANTENELER:

ATIŞ TALİMİ

Kimi nar atar
Kurtajlarını vıvıkladığı bu gecede.
Kimi hepyek atar
Kimi düpeş atar.
Kimi bir tek atar;
Nabaz çarpıp,
Kon kalırsın damarışçer, yürekatar.
Kimi göbek atar;
Kah sevinçten, kah korkudan
Kimi lahvatin dehlizlerine kaplımsı
Kimi, El şakırladına, dudak popurularına
Kimi rüta atar
Kimi felse atar

Kimi çımdık atar
Kimi çiçek atar.
Dağalar göbek atar
Salaba döğre
Sarhoşlar yalpa atar
Boğ'a döğre.
Bir adam kendini denize atar;
Yüreği harman kadar,
Umurları el kadar.
Sevinç aşkın yüreğine rende atar
Sevdiğini görünce herkes
Sevinçinden perende atar.
Ben atamam.
Ayakların şapa takılır
Ulaucmdano.

Borçlarını deve yükü
«Devoler katar katar,
Zenciri suya batar»
Olmuşam bezirganeçşi;
Rimimem topal epeşe ters yürü
Öldürim de güderim
Salaba kağı
Bata-yıka giderim.
Yürüğünde «Kırk Haramlar»
kayknaa.

Onlar ki:
Olmüş kartala saldıran leş kargaları
Onlar ki:
Canlıktan saldırmaz, korkarlar
Onlar ki:

HAYAL

Yazın ögle sıcak getirirken 19 kuyu
Düşündüm ki sevgilim, serinide Kordonboyu.
Mustang bizi bekliyor, doldurduğum bak 40poyu;
Cannn yüzmecek isterse al yoldun mayoyu.
Çöşme'ye uzanalım,
Yüzüp k mda yanalım!
Motoruma mı yoksa yatmağa bincerasın?
Heycan için beki suda kayışak litesisin.
Oğeyin bızda viki, istahoeş şua severisin?
Yine serinlemeyen Uludağ'a ne dersiniz?

Yükseklere çıkalım,
Hadi kayak yapalım!
Eğer bulamadıysan yine neşe ve huzur,
Kintler için duruyor, söylesece Çöle d'Azur?
Portofino'ya veya Cannes'a bilyetler hazır;
Uçaktaki hostesler emrinize hep hazır.
Gel beraber kaçalım,
Avrasya'ya uçalım!
Her gün başka bir şehir gülele gezmek isteriz;
Hafif mülkitten sonra Santa Luçi ve Nice...
Venedik, Roma, Madrid, Viyana, Oslo, Paris.
Londra'ya gitmeyiz, orayı basıyo' sis.

Gelim dolaşalım,
Okyanusu'nu aşalım!
Açılma'ysan iste: Miami, Florida...
Hilton Otellerinde ayırtırız bız oda.
Yıldızları görmeye gidelim Hollywood'a;
Film de çeviririz talihle vardır o da...
Filmde benim camım bir banka soyaklık ister;
Sen yine sevgilimsin, ben yaman bir gangster;
Tam bankayı soyarsız ilerimiz ters gider;
Nimizi vururuz, film de burda biter.

The End dedi kalkalım.
Rüyadan uyanalım!
Mukadder ÖZAKMAN

ATIŞ TALİMİ

«Ganaak, gazaak!..» diye
Cohenew gülmeli sevdiceyle
Sarkı söyler yağ yakarlar ben
Sımdı ölmüşem gardaş
Yüreğim gülp gülp atar.

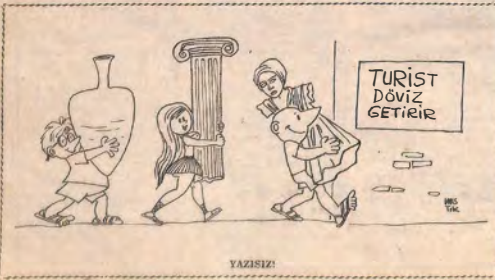
Atar...
Deve hatıra gıfte atar
Kala' tpeğre çatar.

Çamşurlar
Tele aadı
Dala aadı
Güle aadı
Çamşurları yel atar

Satıcılar:
Kimi sabit, kimi seyyar
Mallar:
Camçkinda, kutuda, sandıkta,
Her gelen yoklar
El atar.
Kimi elma satır, kimi aya satır
Kimi kendini
Toplan, yarı-toptan, perakende.
Kaleler, direkler, tribünler.
Formalar, kollar, bacaklar...
Kimi topu atar
Beyüz bin alır

Kimi topu alır
Sivrisiti yalar.
Atar
Çakmaş kürsüye
Atar, karın tok ya, bol keseden
«Stoka» denmez, «mıta» demez
«Kolluk» diye can atar
Biraz korku
Biraz heyecan
Stendiller terden,
Çamşurlar seyden batar
Kimi pulkaya atar
Kimi yayrı atar.

Yaşar Hâdi ÖNDER

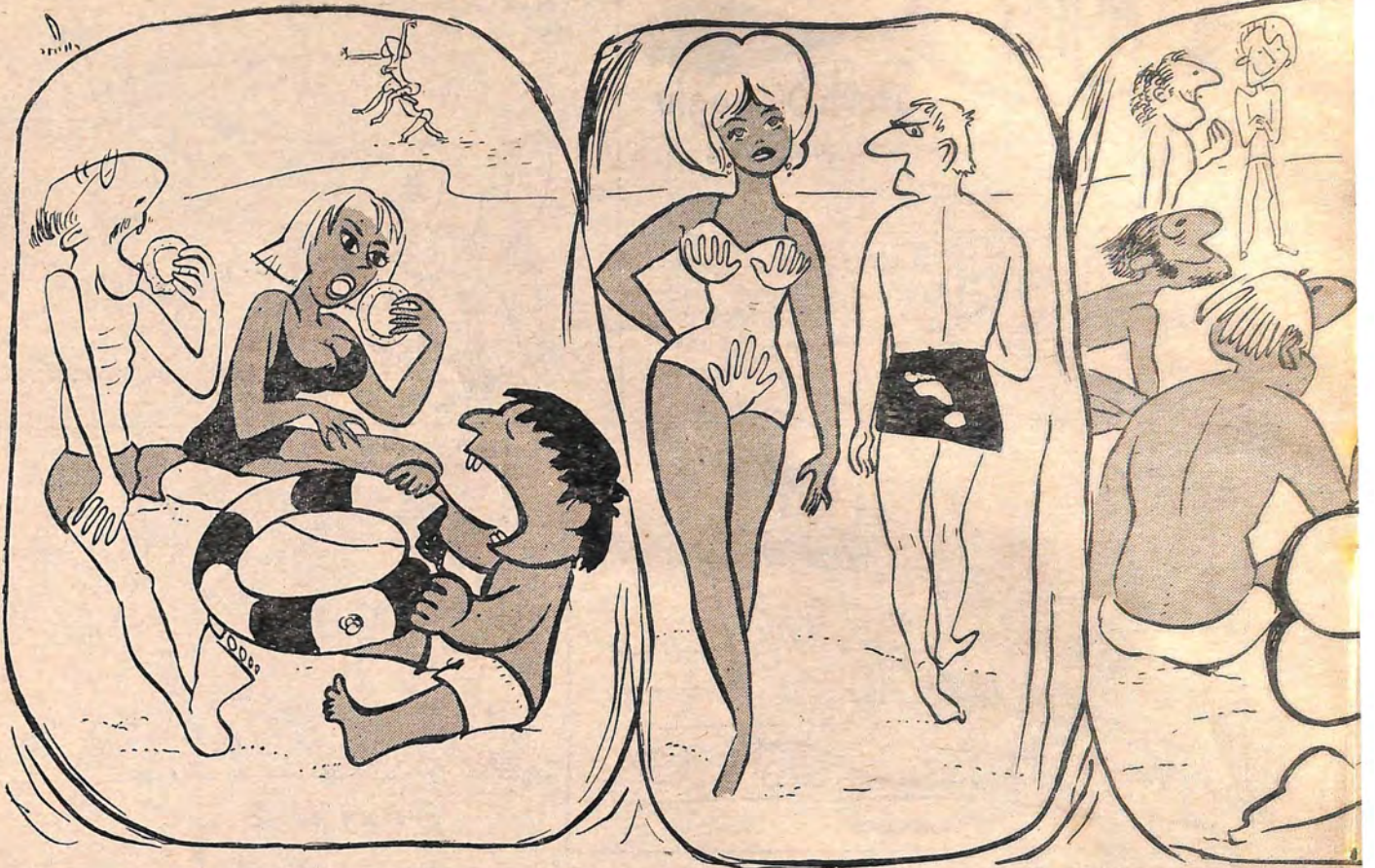

YAZISIZ!

ÇOBAN SÜLÜ!

PLÂJLARDAN E

ATİŞ TALİMİ

Kimi zar atar
Kurbagaların viyakladığı bu gecede.
Kimi hepyek atar
Kimi düşer atar.
Kimi bir tek atar;
Nabız çarpar,
Kan kabarır, damar şişer, yürek atar.
Kimi göbek atar;
Kâh sevinçten, kâh korkudan
Kâh da umutsuzluktan.
Kimi klarnetin dalgalarına kapılmış
Kimi,
El şakırtılarına, dudak şapırtılarına
karşı.
Kimi nâra atar
Kimi fiske atar

Kimi çimdik atar
Kimi çiçek atar.
Dalgalar göbek atar
Sabaha doğru
Sarhoşlar yalpa atar
Boğaz'a doğru.
Bir adam kendini denize atar;
Yüreği harman kadar,
Umutları el kadar.
Senin aşkın yüreğime rende atar
Sevdiğini görünce herkes
Sevincinden perende atar.
Ben atamam.
Ayaklarım taş a takılır
Utancımndan.

Borçlarını deve yükü
«Develer katar katar,
Zenciri suya batar»
Olmuşam bezirgâncıbaşı
Binmişem topal eşşeğe ters yüzü
Giderim de giderim
Sabaha karşı
Bata - çıka giderim.
Yüreğimde «Kırk Haramiler»
korkusu.
Onlar ki:
Ölmüş kartala saldıran leş kargaları
Onlar ki:
Canlıken saldırmaz, korkarlar
Onlar ki:

H A

Yazın öğle sıcağı getirirken
Düşündüm ki sevgilim, serindi
Mustang bizi bekliyor, doldurd
Canın yüzmek isterse al yanına
Ç
V

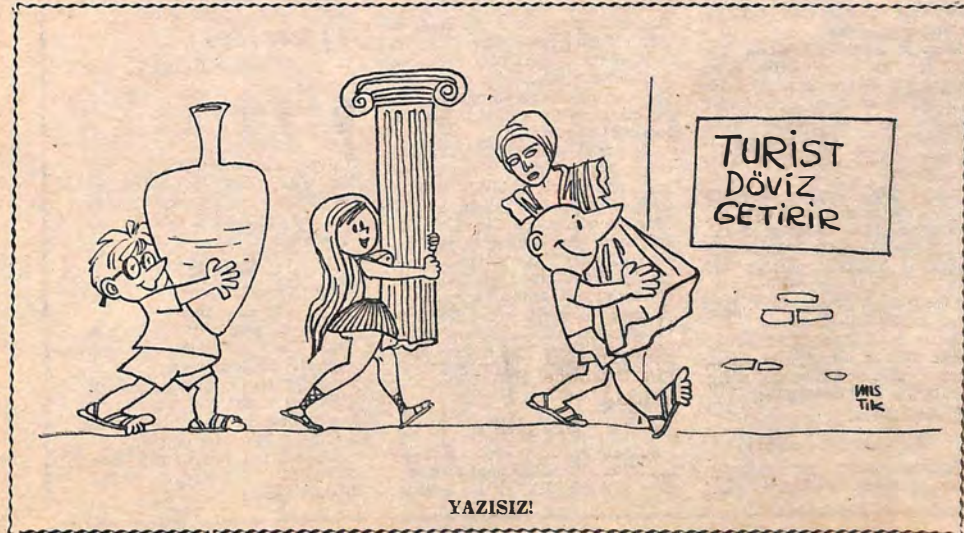
Motoruma mı yoksa yatıma mı
Heyecan için belki suda kayma
Öğleyin buzlu viski, istakoz
Yine serinlemezsen Uludağ'a n

Eğer bulamadıysan yine neşe
Kimler için duruyor, söylesene
Portofino'ya veya Cannes'a bili
Uçaktaki hostesler emrimize h

Her gün başka bir şehir görüp
Hafif müzikten sonra Santa L
Venedik, Roma, Madrit, Viyan
Londra'ya gitmeyiz, orayı bası

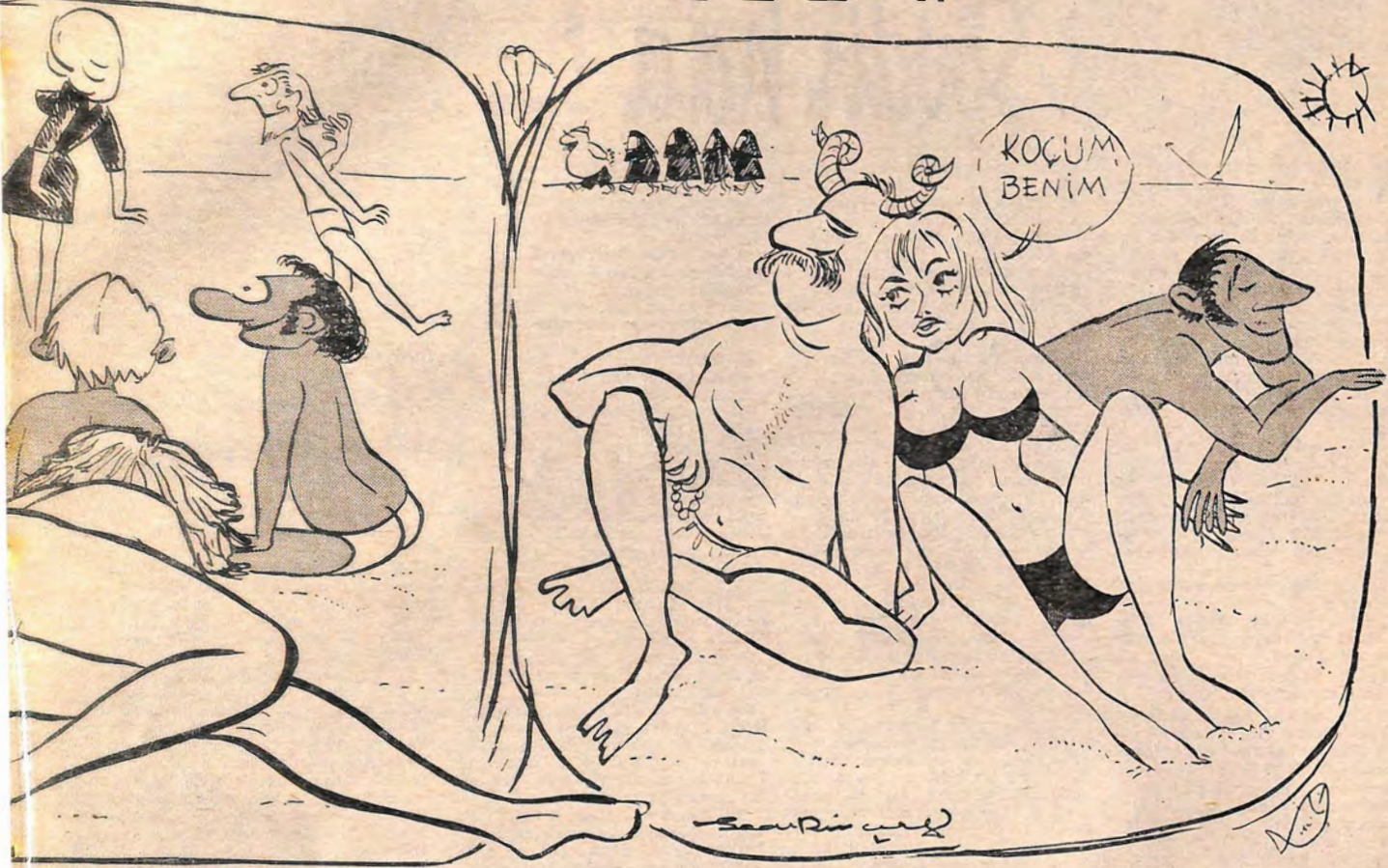
Açılmadıysan işte: Miami, Flo
Hilton Otellerinde ayırtırız biz
Yıldızları görmeye gidelim Ho
Film de çeviririz talihte vardır

Filme benim canın bir bank
Sen yine sevgilimsin, ben yam
Tam bankayı soyarız işlerimiz
İkinizi vururlar, film de burd

YAZISIZ!

INSTANTENELER:

YAL

Okuyu
Bir Kordonboyu.
dum bak depoyu;
Mayoyu...
eşme'ye uzanalım,
üzüp kumda yanalım!
nu binersin?
ak istersin.
nu seversin?
ne dersin?

Yükseklere çıkalım,
Hadi kayak yapalım!

ve huzur,
e Côte d'Azur?
etler hazır;
nep nâzir.

Gel beraber kaçalım,
Avrupa'ya uçalım!

gezmek isteriz;
içi ve Nice...
i, Oslo, Paris...
or sis...

Gezelim dolaşalım,
Okyanus'u aşalım!

ida...
oda.
lywood'a;
o da...

Filmde oynayalım,
Ünlü yıldız olalım!

soymak ister;
n bir gangster;
ers gider;
biter...

«The End» dedi kalkalım,
Rüyadan uyanalım!

Mukadder ÖZAKMAN

ATİŞ TALİMİ

«Gaaaaak, gaaaaak!...» diye
Cehennem güzeli sesleriyle
Şarkı söyler yağ yakarlar ben
diriyken

Şimdi ölmüşem gardaş
Yüreğim gülp gülp atar.

Atar...
Deve katıra çifte atar
Katır eşşeğe çatar.

Çamaşırlar
Tele asılı
Dala asılı
Güle asılı
Çamaşırları yel atar

Satıcılar:
Kimi sabit, kimi seyyar
Mallar:

Camekânda, kutuda, sandıkta,
bohçada

Her gelen yoklar
El atar.

Kimi elma satar, kimi ayva satar
Kimi kendini...

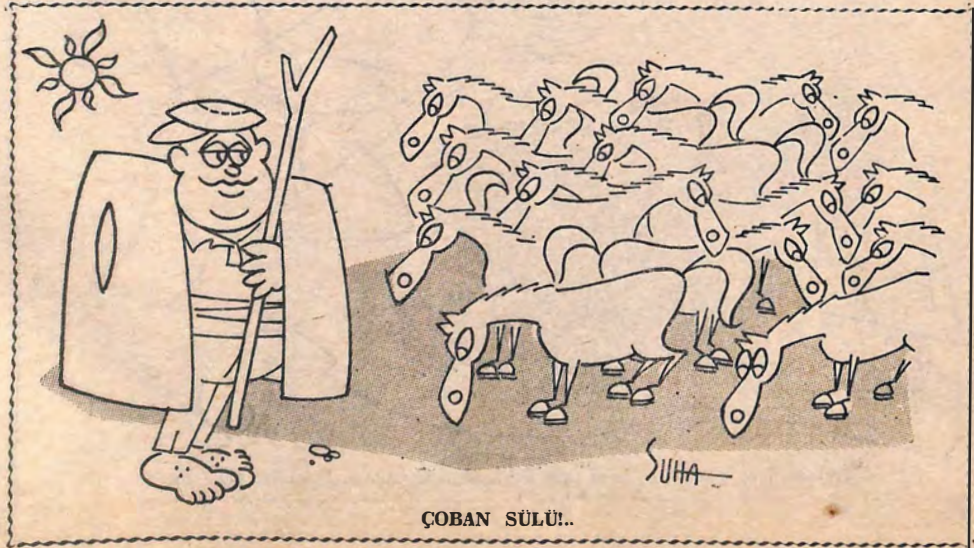
Toptan, yarı-toptan, perakende...

Kaleler, direkler, tribünler..
Formalar, kollar, bacaklar..
Kimi topu atar
Beşyüz bin ahır

Kimi topu atar
Sırtüstü yatar.

Atar
Çıkış kursüye
Atar, karnı tok ya, bol keseden
«Soba» demez, «masa» demez
«Koltuk» diye can atar
Seçimler gelir
Biraz korku
Biraz heyecan
Mendiller terden,
Çamaşırlar seyden batar
Kimi palavra atar
Kimi yavru atar.

Yaşar Hâdi ÖNDER

ÇOBAN SÜLÜ..

Sövdü haa!...

KAHVE her zamanki gibi idi. Tavia, dama, domino, iskambil oynayanlar, gazete, mektup okuyanlar, konuşup tartışanlar, gültüenler, hiçbir şey yapmadan öylece durup, arpacı kumrusu gibi düşünenler... Arada bir kahveci çirağının «Çay bir, demli olsun. İki kahve, yandan çarklı!..» diye bağırışları... Radyonun parazitli sesinin «Nihansın dideden ey mesti nazım» gibi köylülerden hiçbirinin şarkının güftesinde ne demek istendiğinin anlayamadığı ağdalı dilli, alaturka «Türk sanat müziği» nden örnekler vermesi...

... Ve birden kahvenin her zamanki havası bozuldu, etrafa «Geliyor o, geliyor» sesleri dağıldı, bir kıpırdanma başladı, yer açıldı, ortalığa çekildüzen verildi, derlenildi, toparlanıldı. Kimileri ise, ne olur ne olmaz, selâmeti sıvışmakta buldu...

Yeni bıyıkları terlemeye başlayan gençlerden Ali:

«Kimmiş bu gelen yahu, ne bu telaş, kral mı geliyor yoksa?» diye çevresine bakındı.

Sağda, nargilesini fukurdatan yaşlılardan Hocaade Halil Çavuş:

«Kral ki ne kral, vay yavrum vay» diye söylenerek, «Sen bilmezsin onu, daya yaşın ne başın ne? Belki baban hatırlar» deyip sustu.

Biraz sonra kapıda burma bıyıklı, sırma yelekli, yumurta topuklu bir kabadayı göründü. Kahveci telaşla koşarak: «Oo, hoşgeldin Kurtboğan Kerim, sefa geldin. Şöyle buyur, otur, geç istediğin yere» diye bağırdı.

Kurtboğan Kerim bıyıklarını burup elindeki tesbihi şakırdatarak: «Hoşbulduk kahveci, hoşbulduk» diye konuştu ve bir sandalyeye azametle kuruldu. Sağdan soldan kahve halkının, «Hoşgeldin, merhaba» larını, taht'a yeni çıkmış bir

şehzade edasıyla kabul etti, karşılık verdi.

«Buyur bakalım, ne içeceksin» diye sordular.

Nezaket icabı: «Zahmet etmeseydiniz be» dedi.

«Ne zahmeti canım, buyur, senin gibi bir yiğite helâl olsun, sana ısmarlamayacağız da kime ısmarlaya cağız, ne içeceksen hadi şöyle, emret» diye üstelidiler.

Yapılan iltifatları büyük bir te vazuyla «Eyvallah» diyerek kabul etti ve gözlerini süzerek:

«Valla ne içsem ki, bu konuda çok titizimdir, övünmek gibi olmasın, içtiğim şey saf, temiz olmadı mı o dakikada atıverir beynim. Hiç unutmam, Sinop mapusanesine yeni düşmüşüm, meydancıdan taze demli bir çay istedim, herifçi oğlu bizi mapus damına yeni düşmüş acemi çaylak mı sandı ne, boya atmamış mı çayın içine! Bilmiyor ki benim gezmedik mapusane bırakmadığımı... Neyse şöyle bi kendimi gösterem dedim, hemen o saat yaptım keratanın yakasına, ulan hırbo, dedim, biz kaçın kurasıyız be! Bu bıyıkları mısır tarlasında mı büyüttük sandın ha, kimin çayına boya atıyorsun sen be!..»

«Sonraa...» diye soludu içine düşecekmiş gibi duran yanındaki.

Kabadayı ona küçümseyen bakışlarla şöyle bir baktı ve devam etti anlatmaya: «Sonrası var mı ulan! Herif af diliyor, ayağımın altını öpmeye kalkıyor amma velâkin ben bolumuşum bi kere... Aldım ayağımın altına, verdim sopayı. Tekme tokatla alamadım hincimi, işleyiverdim kekikyağcıyı.»

Kahveci heyecanla: «Öldü mü?» diye sordu.

Kabadayı: «Elimden almasalardı içecekti enayî» diye güldü.

«Peki, sana bir ceza vermediler mi, bu vukuatı yaptın diye?..»

«Yok canım» diye güldü kabadayı: «Herif, soruşturmayla gelenlere, kendi kendime yaptım, kaza oldu, hiç kimsenin bir kabahatı yok.» diye ifade verdi.

«Allah! Allah! Vay canına be!..» diye söylendi kahve halkı.

Kahveci titreyerek: «Senin için yeniden hususi, özel çay demlerim ağıam, sen yalnız emret» diye mırıldandı.

Kabadayı: «Yok, kalsın. Canım çay istemiyor bugün. Şey var mı?»

«Ne var mı dediniz paşam?»

«Satako gazozu...»

«Var efendim vaar...»

«Hah, ondan getir öyleyse işte. Mapustayken bütün harflerini biriktirmiştim, bir «S» harfi kalmıydı, belki uğurlu gelirsin de çıkıverir şu dinine yandığımın herifi. Sayende zengin olur şu gariban!»

Kahveci: «Esağfurullah, asıl sizin sayenizde. Uğur getiririm inşallah. Hemen getiriyorum gazozunuzu.» diyerek eleacele koştu gitti.

Genç Ali yavaşça: «Milletvekili gelseydi bu kadar itibar görmezdi be!» diye homurdandı.

Halil Çavuş: «Tabii, ne sandın ya! Kendisi bizzat yöremizin adını gazetelere ve bilcümle ahaliye duyurmuş ve propagandasını yapmıştır. O olmasaydı bizim köyün esamisi mi okunurdu, nerdee...» dedi.

Ali merakla: «Allah, Allah... Ne etti de duyurdu yöremizin adını bu, herkese?» diye sordu.

Halil Çavuş: «Erkekliliyle» diye bağırdı, derin bir nefes aldı, «Hani meseleden, peg bilmiyorum, hani bizim nahiye olmak için birbirimizle yarıştığımız Kılavuz Köyü var ya, işte orallardan dördüyle bozuşmuş, bu, aralarında bir tartışma çıkmış, zaten nahiye olmak yüzünden birbirimize hincimiz vardır... Ne diyor-

dum, haa! Onlar soyuna sülâlesine sövmüşler bunun. Arına namusuna çok düşkündür evvelen beri zati, bir şeref meselesi yapmış bu işi. Onlar benden çoktur deyip korkmadı, hangi deliğe saklandılarsa buldu, teker teker kısırtıp üçünü vurdu. Tam dördüncüyü vuracakken yakaladılar. Fakat intikamını yarım bırak bırakmamak, öcünü tam alıp namusunu temize çıkarmak için çok geçmeden kaçtı hapisten, bilinmedik bir yöne kaybolup giden dördüncüsünün izini aradı günlerce. Gazeteler, «Kalafat Köyü Canavarı» diye adını, resmini ve de vukuatını yazdı her gün. Köyümüze hükümet adamları, gazeteciler, meraklılar geldiler. Soruşturmalar, röportajlar yaptılar, köylümüzün, onun yakından tanıyanların resmini basarak adımızı, namımızı dört bi yana yaydılar. Ordan burdan yerli, yabancı turistler geldi, doğduğu, yaşadığı yerleri görmek için. Alışveriş çoğaldı, esnaf para kazandı...»

Genç Ali gözlerini hayretle açarak: «Vay canına, ee, sonra ne oldu?» diye sordu.

«Ne olacak? Vurduklarından kimisi öldü, kimisi sakat kaldı. Hısmın akrabaları ise bunun korkusundan başka diyarlara göçtü...»

«Hani bir dördüncü vardı, o ne oldu?»

«Ha, o mu? Merak etme, onda da bırakmadı namus borcunu. Aklında kaldığına göre on yıl kadar yatılı içerde. Sonra af çıktı, dışarı çıktı ve onu da yakaladı bir yerde, aldı öcünü, vuruverdi...»

«Tabii yine hapsoldü değil mi?»

«Evet, yattı bi on yıl daha içerde. Ağır tahrik mi dediler, nasıl ifiletici sebep buldular. affa mı uğradı biraz, işte ne olduysa olmuş, baksana çıkmış gelmiş...»

«Vay canına, demek böyle haa?..»

«Böyle ya. Oysa çocukluğunda, gençliğinde pek halim selimdi, karıncayı bile incitmezdi. Bi gün hiç unutmam, horoz kestirmek istedikler de o kadar ısrar ettikleri halde diretti, kesmediydi...»

«Sahi mi be! Demek sen onu çok yakından tanıyorsun. Anlat öyleyse. Daha ne gibi özellikleri var?»

Halil Çavuş gururla kasıldı:

«Oo, ben onun bebeliğini bile bilirim, üstelik anasını, babasını, hat-tâ dedesini...»

Kurtboğan Kerim gelen Satako gazozunu içmiş ama kapağının mantarını kaldırıncaya yine aradığı «S» harfini bulamamıştı. O öfkeyle «Vay anasını!» çekip sıkıntıyla şöyle bir çevresine göz gezdirdiyordu ki köşede birinin anasının, babasının, soyunun sopunun esamisini okuduğunu duydu. Hemen hisimla yerinden fırladı, «Vay moruk vay! Sen kimin sülâlesine sövüyorsun, sen ha, bana ha! Ulan ben bunu senin yanına korumuyum sanıyorsun? Namus uğruna yaşıyoruz zaten şu köhne dünyada...» diyerek bıcağını çektiği gibi «Gık» demesine fırsat vermeden Halil Çavuş'un üzerine yürüdü...

Ortalık bir anda karıştı. Kimisi araya girmeye, Kurtboğan Kerim'i teskin etmeye, ona engel olmaya çalışırken kimisi de bu hayhuyda bir kazaya uğramayayım, gürültüye gitmeyeyim diye, ya da bekçi, jandarma çağırarak, şahit olarak yazılmak için sağa sola kaçıyordu...

Derken birazdan ilgililer geldi. Kurtboğan Kerim:

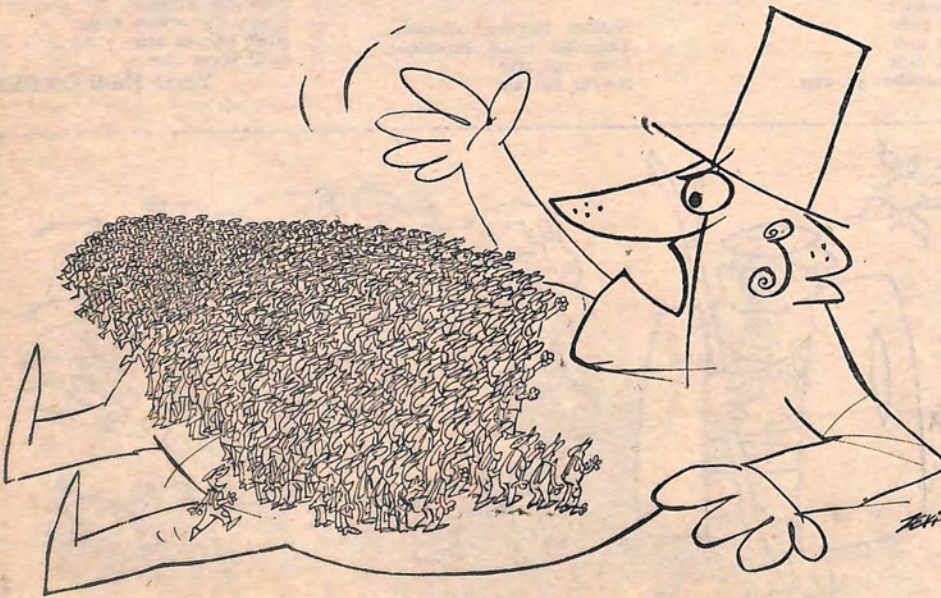
«Bu herif bana hakaret etti, hiç yotkan sülâleme sövdü, bu ağır tahrik karşısında daha fazla dayanamadım. Ötesini hatırlamıyorum.» diye ifade verdi.

Halil Çavuş ise zorlukla yerinden doğruldu ve:

«Ne sövmesi? Evet soyunu sopunu, anasını, babasını... dedim ama sonunu dinlemedi ki, hemen hücum etti, oysa ben onları tanımır diyecektim...» diye güç belâ konuştu, sonra halsiz düşüp oracığa yığılıverdi...

Erhan Tıglı

Ankara'da düzenlenen işçi mitingi hâdisesiz geçti. — Gazeteler —

— Rüyamda oy görürken, beni tatlı uyumdan uyandırmak hâdisi değil mi be?

Eğlencelik Suavi Süalp

SAYI: 1973 — YIL: 1999 • EĞRİYE DOĞRU — DOĞRUYA EĞRİ •

KAPALIÇARŞI ESNAFINA KÖK SÖKTÜREN SANSAR RAİFE VE TİLKİ ZEHRA YAKALANDI

JKi sene gibi epeyce uzun bir zamandanberi bütün Kapalıçarşı esnafına üç milyon liralık mal araklayarak büyük zarar veren meşhur çarşı hırsızları iki kardeş dün Tuha-fiyeci Kırkor Korkaryan'ın dükkânından 345 parça kilot, sütyen, kumaş, krepseten, ipekli, yünlü, peynirli ve kıymalı çalarken eşyaların eteklerinden aşağı sarkması neticesinde önce Kırkor sonra çıraklar, en sonra kalabalık bir halk tarafından yakalanmışlar ve bir müddet silles tokat dövüldükten sonra üzerlerine bolca sirke serpilip polise teslim edilmişlerdir... Sonradan bunla-

rın meşhur çarşı hırsızı Donsuz Emine'nin yetiştirmesi Sansar Raife ve küçük kardeşi Tilki Zehra olduğu anlaşılmıştır... Hacıhüsrev özel arakçılık okulundan birincilikle mezun olan bu iki şerire, (beş yaşından beri) Mahmutpaşa'dan başlayarak bütün Kapalıçarşı dahil soymadık dükkân bırakmamışlardır... Sansar Raife'nin Maçka'da onbeş daireli bir apartmanı, kızkardeşinin de Sultanahmet'te bir oteli vardır... Şerireler, poliste şehriye haline getirilip bütün çarşı esnafına ibret olsun diyerekten birer kesekâğıdı dağıtılacaktır...

BİZDE ALÇICI MI YOK?..

Gün geçmesin ki asabımız Belediyenin işlerine bozulmasın... Şimdi de Belediye Sarayının dökülen alçıları sıvamak için Fransa'dan alçı getirtiliyor, diye bir laf çıkmıştı... Önce şakaya aldık... Alt tarafı alçı, kim bu iftiracı demeye kalmadı Fransız alçıyı Sultanahmet'te enseledik... Meğer herif gelmiş... Bize Fransızca olarak şunları söyledi: «La Ministir de İstanbul Belediye Sarayı, je yapacak bir alçı nasıl derler, röli de duvar... Sonunda bozulacak ne var?... Je viziter de Faranse a Belediye Reisi Mös-yö Fahri bey...» Bu laflardan birşey anlamamıza rağmen Fransızın bir kabahati olmadığı anlaşılmaktadır... Asıl kabahat alçıyı bile Fransa'dan getirenlerdedir... Bilmem anlattırabildim mi?... Anlamayanlar Belediye Fen İşlerine ve İmar Müdürlüğüne gidip sorsun... Selâhattin de böyle söylüyor...

ALBERT VE KALİPLARI — İşte alçıci Fransız Albert... Çalışmaya başlamadan önce yaptığı basın toplantısında kalıplarını ve alçılarını gösteriyor... İyi göremeyen varsa biraz daha yaklaşsın...

BU GECE DE BENDEN İÇ!

Korkunç katili iki duble
bira ele verdi.

BU senenin en tatlı ve mâ-nalı cinayeti bir duble bira yüzünden meydana çıkmış, Asmaaltı'nda kırk yıldır meyhanecilik yapan Sofyanidis'in öz kardeşi Niko'yu senelerdir plânlı bir şekilde zehirleyerek öldürdüğü anlaşılmıştır... Evet, alt tarafı Feridiye'de babalarından kalma iki katlı külüstür bir ev... Sofyanidis bu eve göz dikmiş... Bütün gayesi, kardeşini içkiye alıştırıp önce birer duble rakı, sonra şarap, sonra bira, sonra vermut, sonra boyalı ispirito ile alkolik yapmak, daha sonra karaciğerini peynir haline ge-

tirip Niko'yu sirozdan öldürmek... Aman Yârabbi... Caaart. Cart, mart... Sofyanidis bu plânlı plânlı bir şekilde tatbik etmiş ve Niko on yıllık plâna göre ağabeyisinin, «İç kardeşim... İç de açıl... Bu gece de benden» sözlerine kanarak önce alkolik, arkadan siroz olarak, tam çiroz yerken nalları dikmiştir... Yukardaki resim kaatil Sofyanidis'i ve üç boy bira ile zavallı Niko'yu aynı kompozisyonda gösteriyor... Onun için kimsenin verdiği bir şeyi anlamadan dinlemeden içmeyin...

Böyle büyük protokol hatası olmaz!..

Çek heyeti başkanı Mös-yö Lokomotif, Yeşilköy'de kendini karşılayacakları beklerken, karşılayıcılar Galata rıhtımında ithal edilen lokomotifi karşıladılar...

DÜNYADA bir benzeri daha görülmemiş protokol hatası işlenmiş, Çekoslovakya'dan bugün gelecek sanayi heyeti başkanı Mös-yö Lokomotif'i karşılamaya giden heyet, lokomotifin Galata'ya geleceğini söyleyen bir enayiye kanarak Galata rıhtımına gitmişler ve vapurdan indirilen yeni ithal malı elektrikli lokomotifi karşılamışlardır... Öte yandan Yeşilköy'e gelen Çekoslovak Ticaret Heyeti Başkanı mös-yö Lokomotif saatlerce kendini karşılayacakları beklemiş, sonunda sıkılarak aynı uçakla memleketine dönmüştür. Bizce lokomotifle bir adamı a-

yırt edemeyen heyetin hepsine birer ihtar vermek ve onlara bir daha kimseyi karşılatmamak lâzımdır... Resimde heyet başkanı diye karşılanan lokomotifin gemiden indirilişi görüntüsü... Heyet üyelerinin görünmemesinin sebebi utanmalarından olacak... Bir de resimde görünselerdi, millet onları teker teker tanıyacaktı... Erkek olan kendini gösterir... Bu duruma ağlamak mı, yoksa gülmek mi lâzım geldiğine herkes kendi karar versin... Daha isabet etmiş olurlar... Sınırım bozuldu daha fazla yazamıyorum... Neyse...

Yakup bey, saat tam ona beş kala geldi. İçeriye girer girmez Dehri efendi ve İlyas efendi hemen işaretlerle başladılar. İlyas efendi öyle açıktan açığa işaret etmekten korkuyordu ama Dehri efendinin peki aldıracağı yoktu. Yine ellerini boğazına götürmüş, kesme işaretleri yapıyor, öteki uca oturan tombalak adamı gösteriyordu. Ne aksilik, Yakup bey bugün sinekkaydı traş olmuştu. Yüzü parıl parıl parlıyordu. Dehri efendi tam, müfettiş yazdığı kâğıdı gösterecekti ki, müfettiş bey onlardan yana döndü. Dehri efendi apar topar elindeki kâğıdı saklamaya çalıştı...

Nedense memur milleti dairede bir adam gördü müydü pek ilgilenmezdi. Belliydi ki bu bir vatandaştı. Vatandaş da işini yaptıracağı için beklemek zorundaydı. Beklemese kendi bilirdi, bugün gider yarın gelirdi, yarın gider, öbür gün gelirdi...

Öyle derdi Süleyman bey:
— Devlet bu parayla bekçi tutsa çalışmaz burada. Onun için biz de burada bekçilik yapıyoruz, evraklar mevraflar çalınmasın diye...

Müfettiş bey, Yakup beye:
— Sizin adınız ne? diye sordu.
Yakup bey, bir vatandaş tarafından adının sorulmasına kızgın:
— Sana ne? dedi.

Dehri efendinin nerdeyse yüreğine inecekti... Yavaş sesle bağıyordu:
— Yavu yavu, etme yavu, o anamızı belleyecek olan müfettiştir!...
— Siz Yakup bey misiniz, yoksa Süleyman bey mi?

Yakup bey, Dehri efendiye döndü:
— Bu tomboş de kim yahu? dedi.
Dehri efendi, kekeleyerek:
— Mü mü mü fettis, dedi.

Yakup beyin tansiyonu birdenbire yirmiyeye, kalb atışı yüze çıktı; o da kekeleyerek:
— Mü mü mü fettis mi? diyebildi...

Dehri efendi tamamladı:
— Sayın müfettiş!

Yakup bey tam gaz müfettişin yanına koştu, ellerini önünde kavuşturarak:
— Hoşgeldiniz efendim, dedi.

İLYAS EFENDİ

MUZAFFER İZGÜ

Müfettiş cevap vermedi. Sadece:
— Başınız sağolsun, dedi alaylı alaylı.

Dehri efendinin ödü kopuyordu, şimdi Yakup bey bir pot kırar diye. Nitekim kırda da:

— Anlamadım efendim, dedi.
— Babanızın iki gün önce vefat ettiğini söylediler...

— Haa, babam ya, babam vefat etti ya.

Dehri efendi:
— Çok üzgündür Yakup bey, dedi. Yakup bey, ağlamaklı bir ifadeyle:

— Çok üzgünüm efendim çok, dedi. Ne de olsa, yaşlı olsun, ne olursa olsun, insanın babası... Değil mi ya efendim?

Dehri efendi yetiştii yine imdadına:
— Hele bi de pehlivan olunca, dedi.

Yakup bey:
— Ya ya, bir de pehlivan olunca, dedi... Benim babam pehlivandı efendim. Ama köy yerinde sırtı yere gelmemiş bir pehlivan...

Dehri efendi:
— Avrupa'da da, dedi.
— Evet efendim Avrupa'da da... Madalyaları varmış efendim. Ben gürdüm ilki tanesini...

— Tam onyedii tane madalyası vardı efendim... Vah babacığım vah, bilemediler hastalığını... Vah babacığım vah!

Dehri efendi:
— Nasıl mezar oluyor mu? diye sordu.

— Oluyor Dehri efendi oluyor. Sizler sağolun, arkadaşlar sağolsun!

Müfettiş beyimiz sağolsun... Efendim bir kahve emreder misiniz?

— Hayır...
— İçmez müfettiş bey, ettik tek lif ikimiz de...

Yakup bey de masasının başına geçti oturdu. İçinden:

«Yandık vallahi yandık, diyordu. Adama tutuk tomboş dedik. Acaba duydu mu? Şayet duysa kızardı. Al-lahtan kulakları biraz sağır olsa. Belki de duymuştur. Şimdi Ankara'ya gider gitmez ilk işi ya bana işten el çekirmek olur, ya da hiç bilmediği bir diyara tâyin... Ulan be, zaten ben ne çekiyorsam bu dilimden çekiyorum be... Baksana sen şu Dehri efendiye. Adam nasıl da idare etmeye çalışmış bizi. Ama biz... Vay anasını, vay anasını!...»

Yakup bey, müfettiş beye birazcık olsun yararlanabilmek için, sigara paketleriyle koştı yamına bu kez. Ama müfettiş yine:

— Hayır, içmem, diye tersleyiverdi Yakup beyi.

Müfettiş bey yine cebindeki kâğıdı çıkararak yazmaya koyuldu. Firsattan istifade Yakup bey İlyas efendi, Dehri efendi, birbirleriyle işaretlerle konuşmaya başladılar. Dehri efendi, yüzünü gözünü yıkarak, bu müfettiş bilmiş olunuz ki çok sert, diyordu... Yakup bey ise, ağzını, dilini göstererek, kibriti çakıyor, yakıtı beni bu dilim yakıtı, diyordu. Dehri efendi bu kez başını salıyır, ah seni ah, insan birazcık benden tarafa bakar, ârif olur, demek istiyordu...

İlyas efendi ise, hayatında ilk müfettiş görmüş olmanın korkusuyla hâlâ kendisine gelememiş, kafasını bir türlü toplayamamıştı. Oysa ki rahmetli babası müfettişleri öyle anlatır öyle anlatırdı ki, âdeta müfettiş denen insan kutsallaşmıştı ilk zamanlar İlyas efendinin gözlerinin önünde... Şimdi de öyleydi. Ama, babasının korkusu yoktu onda. Çünkü, yeri gelince yağcılık yapmasını, yeri gelince el etek öpmesini öğrenmişti arkadaşlarından... Fakat öyle müfettişler vardı ki, ne yağa, ne de yağurda metelik vermezlerdi... Acaba bu tombalak adam da onlardan mıydı? Şu duruşuna bakılırsa, kükremeye hazır bodur bir arslana benziyordu.

«Hey Allahım» dedi içinden, bir müdür bey, bir başkâtip Süleyman bey gelse de ne olacağını görsek. Ama Yakup beyin işi küll, adam gerçi duymamazlıktan geldi tomboş dediğini ama, hiç duymaz olur mu? Belki de elindeki kâğıda Yakup beyi nereye postalayacağını yazıyordu şimdi. Hiç belli olmaz, belki işine bile son verir. Sen kalk müfettişe tomboş de... Rahmetli babam duysa ölüldü kahrından...»

Dehri efendi de içinden kendisini emekliye sevkletmeye başlamıştı bile...

«A be nene gerek senin arkadaş kayırmak, müdür kayırmak. Sana mı düşmüş tasası? Sen bir garip memurcunsun şurada. Söyleyecektin dobra dobra. Diyecektin müdür şu saatte gelir, Süleyman bey bu saatte gelir, Yakup bey de şu saatte. Sanki çıkmadı mı senin yalanlarını müfettiş bey? Baksana, nasıl bakıyor arada bir sana. Hem bakıyor, hem de kâğıda birşeyler yazıyor.

Yok birisinin kayırmalidesi haşlanmış, yok ötekini pelivan babası ölmüş. Yutar değil mi müfettiş bey? Sen söyle yeni evlendiğini, anlat o na Hayriye'ni bak keyfine. İşte biraz sonra sorguya çekmeye başlar seni:

— Söyle bakalım neden yalan söylersin?

O zaman ne yapacaksın Dehri? Seni Hayriye'n bile kurtaramaz. Ah benim kocaman bir çiçek şeker karcığının. Gör Dehri'nin halini!

Yakup beyse, meseleyi ucuz atlattığı için sevinliyordu. Müfettiş beye tomboş demiş, o da sesini çıkarmamıştı. Mutlaka şakadan anlar, şaka götürür bir müfettişti bu. Zaten iyi kalbli bir müfettiş olmasaydı, şimdiye kadar bağırır çağırır, buraları yıkarı. Hem kendinden daha suçluları vardı şu anda. Süleyman bey ve müdür gelmemişlerdi daha... En iyisi Süleyman beyi kurtarmak için «Yandık beklemeliydi. Şu namussuz hademe, şu namussuz Haydar, en olmayacak yerde sabahın kör karanlığında gelir, böyle aksi zamanlarda da mübarek müdürden geç gelirdi. Ama ne yapmıştı, mutlaka şu anda ya müdürün evinde odun kırıyor, ya da Süleyman beyin pazar masrafını görüyordu...»

«Evet evet, en iyisi Süleyman beyi dışarda beklemeli. Ona içerde müfettişin olduğunu haber vermeli.»

Onun ayağa kalkmasıyla beraber Dehri efendinin de, İlyas efendinin de bakışları Yakup beye dikildi. Acaba kendilerinin hiç aklına gelmeyen birşey mi teklif edecek, birşey mi ikram edecekti müfettiş beye?

Yakup bey, müfettişin önüne iki büküm geldikten sonra:

Müfettiş hiç cevap vermedi. Yakup bey yürüdü gitti. Dışarı çıkar çıkmaz bir sigara yaktı. Bu kadar korkunun üzerine sigara duş tesiri yaptı. Gözü yolda, Süleyman beye bakıyordu. Şayet Süleyman bey şanslı bir kişiye Yakup bey beklediği şu beş on dakika zaman içerisinde gelirdi.

Nitekim geldi de Süleyman bey. Yakup bey onu koridorun öteki ucunda görür görmez koştu:

— Vallahi müfettiş var Süleyman bey, dedi.

— Ne???
— Müfettiş!
— Deme yahu!
— Vallahi!
— Ne zaman gelmiş?
— Sabah erkenden.
— Çöp mü düşmüş bu herifin göziine yahu! Kim varmış geldiğinde?
— Dehri efendi...

— Oh oh, içime biraz su serpildi. Şayet İlyas efendi olsaydı yandırdık. Neden dersin bu konularda tecrübesi yoktur, hemencecik bir yalan uyduramaz. Ben şimdi bir yalan atayım, meselâ dur dur, şey diyeyim, bizim peder sizlere ömür diyeyim.

— Aman Süleyman bey, ne diyor-sun, onu ben dedim.

— Haa öyle mi? Dur öyleyse, şey diyeyim, karın karın tamam, karın ağrısı ishal...

(Devamı var)

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır. Eskiz ve program hazırlanır. Objektif tavsiyelerde bulunulur. Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloğlu, Tivkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

(Basın : 60927 — 147)

Akbaba
Haftalık Siyasal Mizah Mecmuası
SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Fiatı : 100 kuruştur.

Aşk nöbeti

çeviren:

SÜHEYLA AYKUT

YARGIÇ:

— Jak Robert, diye bağırdı. Çalışmakta olduğunuz kurum kasasından altıbin frank almış ve yerine koymamışsınız! Bu yüzden dava ediliyorsunuz.

Genç adam kâhkahalarla gülmeye başladı. Yargıç sordu:

— İddiayı çok mu komik buldunuz?

Neşesi yüzünden okunan Robert:

— Öyle sayılır, dedi. Zira şu an karşınızda değil, mezarlıkların birinde de bulunabilirdim!

— Ne demek istiyorsunuz?

— İntihara karar vermiştim de...

Robert zayıf, küçük kafalı, bunula beraber sportmen bir gençti. Hikâyesine pekâlâ şu başlık konulabilirdi: «Hayatı çok seven canına kıyıcı ve kötü niyetini şarapla yok edici!»

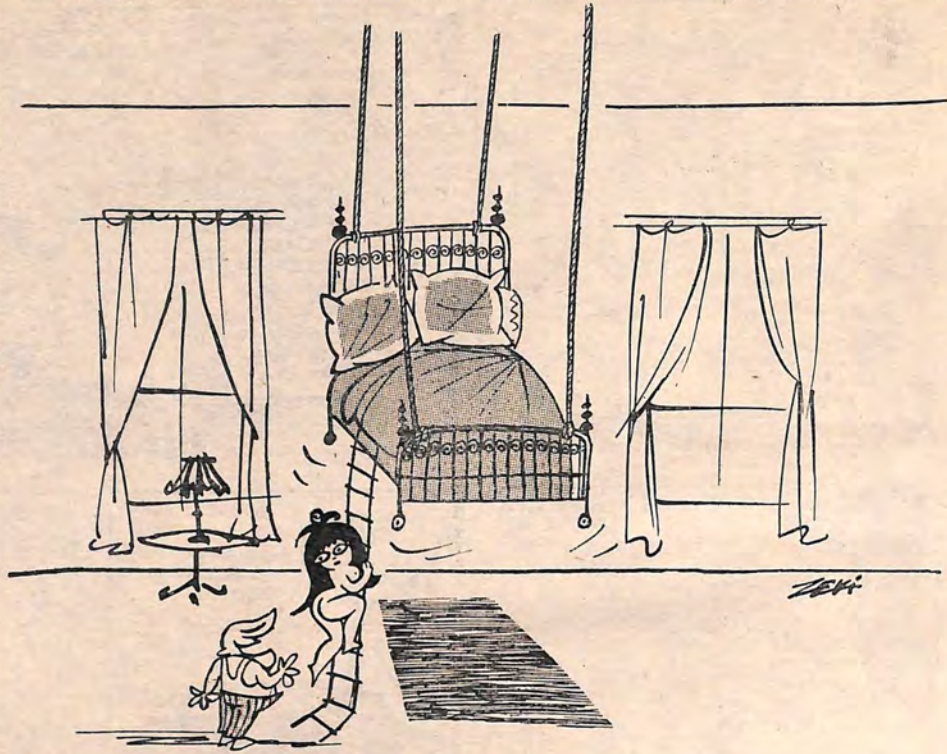
Robert, Bourgogne şarapları satan bir kurumda veznedardı. Kendi halinde çalışıyor ve huzur içinde yaşıyordu. Fakat bir gün Cupidon'un okuyla yaralandı. Evet, aşk tanrısının azizliğine uğramasaydı böyle bir maceraya sürüklenir miydi? Hiç de güzel olmayan, üstelik yaşı da bir hayli geçmiş bu kızın kulu kölesi olur muydu?

Delikanlının çılgınca ihtirasına hayret edenlerin başındaydı Rene. Şimdiye kadar erkeklerin hiçbirinden ilgi görmediği için, aşka kulak asmaz hale gelmişti. İlgi duyduğu tek şey paraydı artık. Ve paranın getirdiği rahatlık...

Robert'teki ilginin sebebinin fazla araştırılmadan para kokusunu sezdii ve gencin sevgisini sevinçle karşıladı. İyi kötü, az ya da çok, ne karşılayabilirse alacaktı.

Gelişen arkadaşlıkla beraber avans çekmeler de başladı. Bir gün odasının boyası için elli frank, bir başka gün terzinin faturasını ödemek için otuz frank, ayakkabı için yirmi frank falan derken, genç adamın cüzdanını hafifletmeye başladı.

Robert büyümüş gibiydi. Rene'yi memnun etmek için ne yapacağını

— Şimdi de karyolanın altına adam sakla da göreyim!..

bilmiyor, kızın istediği paraları seve seve veriyordu. İktisadi durumu çoktan bozulmuş, kısa zamanda mülksiz kalmıştı. Ve bir gün, sevgilisinin istediği kürk mantoyu alabilmek için kasadan altı bin frank çekmişti. Bu, ilk yolsuzluğuydu. Parayı yerine koyamayacağını da biliyordu üstelik.

Yargıç: — Rene'nin güzel gözleri uğruna bir hırsız olduğumu düşündükçe dehşete kapılıyordum, dedi. Suçluydum. Bunun cezasını görmeliydim. Bu nedenle intihara karar verdim.

Kararını uygulamadan önce, polise şu mektubu yazmıştı: «Ölümümün kimse sorumlu değildir. Bu mektubu aldığınız zaman, ben çoktan göçüp gitmiş olacağım!»

Mektubu alır almaz Robert'in evine koşan polisler zile basmanın gereğini duymadan kapıyı kırarak içeri girmişler ve gördükleri sahne karşısında donup kalmışlardı! Çoktan öldüğünü sandıkları Robert masanın başına kurulmuş, üçüncü şarap şişesini boşaltmakla meşgul değil mi?

Rezalet denirdi buna! Ölüm kararını bildiren mektuptan sonra intihar edeceğine zil zurna sarhoş olmak, affedilir cinsten değildi!

Sırtarak, yargıca bu işin nasıl olduğunu anlattı:

— Karakola yazdığım mektubu postaladıktan sonra evime döndüm. Pencere kenarlarını, kapı aralıklarını iyice kapattıktan sonra havagazı musluğunu açarak yatağıma uzandım. Niyetim, rahat bir ölüm şekli seçmekti kendime. Epey bekleyişten sonra önce gazın kötü kokusunu, ardından da susadığımı hissettim. Kalktım, havagazını kapattım. Önce susuzluğumu gidermeliydim. İki bardak şarabı üstüste içtikten sonra, midem kasmaya başladı. A-aal... Mezesiz gitmeyecekti bu meret! Gerçi hemen ölmem daha doğru olurdu ama, idam hükümlülerine bile son arzuları sorulurdu. Benim ölümüm de bir idamlılığkinden aşağı olmamalıydı. Masaya biraz yiyecek hazırlayıp, çıktım başına. Yedikçe şaraba dayandım, şaraba dayandıkça her şeye rağmen yaşamamın güzel olduğunu anladım. Ne diye ölecektim yani? Benim ölümümle dünya ne kazanacaktı? İnsanın kendi canına kıyması aptalca bir duyguydu. Üstelik Rene gibi çirkin, geçkin, salak bir kız için...

Dinleyicilerin arasında bulunan Rene gözyaşlarını silerken, burnunu çeke çeke bağıryordu:

— Serseri... Sevişirken, beni çok güzel bulduğunu söylüyordun ama...

— Ahh, diye cevap verdi Robert. Ayılıp da gerçekleri gördüğümüz mü var? Sarhoşluktan sarhoşluğa koşuyoruz. Aşkın sarhoşluğu çirkin bile güzel gösteriyor, şarabı çekince insan, «Boşver be! Evde kalmış bir kız için hangi erkek canına kıyar?» diyor.

Yargıç, Robert'i bir yıl hapse mahkûm ederken, delikanlı hâlâ sevinçle bağıryordu:

— Cezaevinde de olsa, yaşamak ne güzel şey!

Sylvia Risse'den çeviren:
Süheyla AYKUT

Belli

İki Amerikalı konuşuyordu. Birisi:

— Karım, konservelerin sağlığa çok yararlı olduğunu söylüyor, dedi.

— Öyle mi?... diye hayretle sordu diğeri. Demek senin karın da, benimki gibi yemek pişirmesini pek sevmiyor.

TATLI SERT AİLESİ

çizen: ZEKİ

MİLLETLER GÜLÜYOR

Olmaz!

Avukatına başvuran kadın, kocasının kaba davranışlarından şikâyet ediyordu.
— Kolayı var, dedi avukat. Boşanın olsun bitsin!
— Yaa... dedi kadın. Yirmi yıllık mücadeleden cayıp, ona mutlu yaşama fırsatı mı vereyim?

Çırak

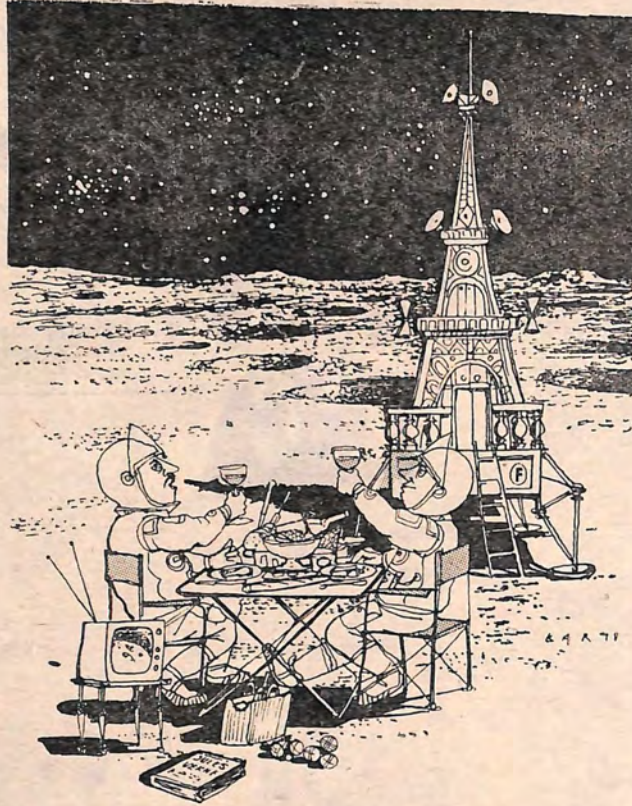
Bir süredir görüşmemişlerdi. Karşılaşınca sarılıp öpüştüler.
— Nasılsın? diye sordu biri. Çocuklar ne âlemde? Oğlan ne yapıyor?
— Hepsisi iyi, dedi diğeri. Oğlan bir orkestrada çalışıyor.
— Yaa... Ne yapıyor?
— Şimdilik pek fazla değil. Ara sıra bir iki portföy, çeket, palto gibi önemsiz şeyler!...

Soru

Öğretmen, küçük kıza sordu:
— En son gelen dişler hangileridir?
Çocuk hemen cevap verdi:
— Takma dişlerdir!

— Surat asıp duracağına, gözüklerimi aramama yardım et-sene!..

Eğer, Fransızlar Ay'a giderse!

Ceza

Binlerce işsiz toplanmış nümayiş yapıyordu. Nümayişçileri izleyen kerli ferli biri, içlerinden birini çekip:
— Siz dürüst ve çalışkan bir kimseye benziyorsunuz, dedi. Gelin benimle, size iş vereyim.
— Bırakın beni, diye kolunu kurtarmaya çalıştı delikanlı. Siz ne kötülük yaptım? Burada üçbin kişiden fazlayız, bula bula beni mi buldunuz çalıştıracak?

BAŞARI

nin sağlık durumunda endişe edilecek bir şey yok ya?...
— Nasıl oldu bilmiyorum, operasyon sırasında çocuğun annesi de hayatını kaybetti!
— Hay Allah!... Ama ne yaparsın, doğum

— 3 numara! Siz kalkabilirsiniz... Tam kıvamında kızardınız!

Anlayış

Küçük çocuğun ona buna avuç açtığını gören kadın:
— Sokaklarda dyleneceğine, bir okula gidemez miydin? dedi.
— Gittim madam, dedi çocuk. Gittim ama orada bir şey veremediler.

Helâl olsun!

Polis, yıldırım hızıyla giden bir arabayı durdurarak:
— Ehliyetinizi verin, dedi.
Arka koltukta oturan bir kadın:
— Bu cezayı çoktan hakettiğimdi, dedi. Zira yola çıktığımdan beri çok hızlı gittiğini, bir kazaya sebep olup beni öldürebileceğini söylediğim halde dinletemiyordum sözümü.
Polis, arabayı kullanana sordu:
— Bu bayan neyiniz oluyor?
— Karım...
Acımağlı bakışlarla ehliyeti sahibine uzatan polis:
— Öyleyse, dedi, ehliyetinizi alım ve arabayı daha hızlı sürmeye bakın.

— Size bir itirafta bulunacağım... Ben sinema artisti değilim!
— Ben de foto-muhabiri değilim!..

TIP öğrenimini tamamlayan Marius, muayenehane açmıştı. Fakat işleri iyi gitmiyor, hastalar kapısını çalmıyordu. Eşinin durumuna üzülen karısı:
— Neden doğum ve kadın hastalıklarıyla değil de, iç hastalıklar ile uğraşıyorsun? dedi. Sadece doğumla ilgilenen, iki aya kalmaz zengin olursun!

Boynunu bükten Marius:
— Haklısın karıcığım, dedi. Ama ben doğum mütehassısı değil, dahiliyeciyim. Doğumdan anlamam ki...
— Ne çıkar canım?... Bir iki çocuk aldın mı, onu da öğrenirsin.
Karısının ısrarına dayanamayıp, doğum mütehassslığını ilân eden Marius'un kapısı, gecenin bir saatinde çalındı. Eşikte beliren tanımadığı biri:

— Doktor, çabuk geliniz! dedi. Karım doğum yapmak üzere...
Hiç de kendine güveni olmayan doktor giyindi, çantasını aldı ve gitti.

Sabah olmuş, hâlâ dönmemişti Saatler geçiyor, madam Marius sabırsızlıkla eşini bekliyordu. Ancak öğleye doğru döndü doktor. Heyecanla bekleyen karısı:

— Doğum nasıl geçti? diye sordu.
Marius bitkin, cevap verdi:
— Sorma... Çocuk öldü!
— Üzülmeye, diye teselli etti karısı. Bazı çocuklar doğum sırasında ölürlər. Genç anne-

esnasında bazan anneler de ölürl! Baba ne yaptı baba?...

— Valla babanın durumu yürekler acısı! Forsepti kullanırken adam arkamda duruyordu. Hızla âleti çektim, arkama baktığımda adamı kanlar içinde yerde gördüm! Dirseğim başına çarpmış, onun ölümü de bu yüzden olmuş!

— Ne yapalım canım, sağlık olsun. İlk tecrübeden pek fazla bir şey beklenmez zaten. Gelecek sefere daha başarılı olursun.

Ertesi gece Marius gözlerini yummamıştı ki, kapısı yeniden çalındı.

— Kim o?
Dışardaki ses yalvarırcasına bağıırıyordu:

— Çabuk geliniz doktor, acele bir doğum var!

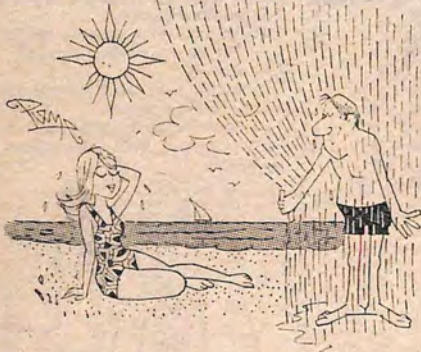
Korkudan yatağın bir köşesinde büzüle büzüle noktalaşmış olan Marius'u çekeleyerek ayağa kaldıran kadın:

— Pısrıklığı bırak, dedi. Elâlem canıyla uğraşırken sen rahat döşeginde uyuyamazsın! Çaresiz giyindi, çantasını aldı, müşterisinin arkasında gözden kayboldu Marius. Saatler geçti. Sabah oldu, öğle oldu, akşama doğru Marius sevinçle kapıyı vurdu. Heyecan içinde karısı kapıyı açar açmaz merakla sordu:

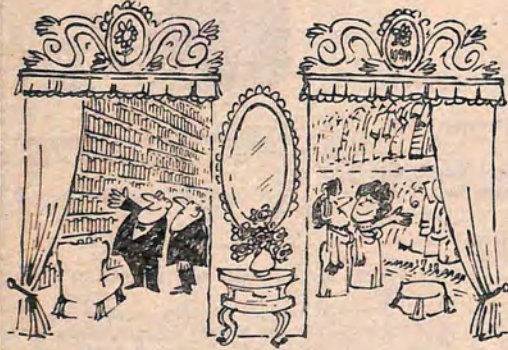
— Doğum nasıl oldu?
Marius sevinçle eve dalarken bağıırıyordu:
— Müjde şekerim, baba kurtuldu! Baba kurtuldu!... Baba kurtuldu!

— BENİM GİBİ BÖYLE KARISININ DİZİNİN
DİBİNDEN AYRILMAYAN KOCA NERDEE !..

— ÇOK NAZİKSİNİZ POOL !..

YAZISIZ

Dünya karikatür leri.

— BURANIN KAPALI VE
SIKICI HAVASINI AÇMAK
İÇİN BU ÇAREYİ BULDUM !..

YAZISIZ

— HAKKIN VAR, MAYOM ISLANINCA HER
YERİM GÖRÜNÜYOR... ENİYİSİ HİÇ GİYME-
MEK !..

— HİZMETÇİ KIZ GELEMEDİ ... AMA BEN
GELDİM !..

— İŞTE DOSTUM
TABİATTA ...

... DALINDA DİPDİRİ
OLANLAR GİBİ ...

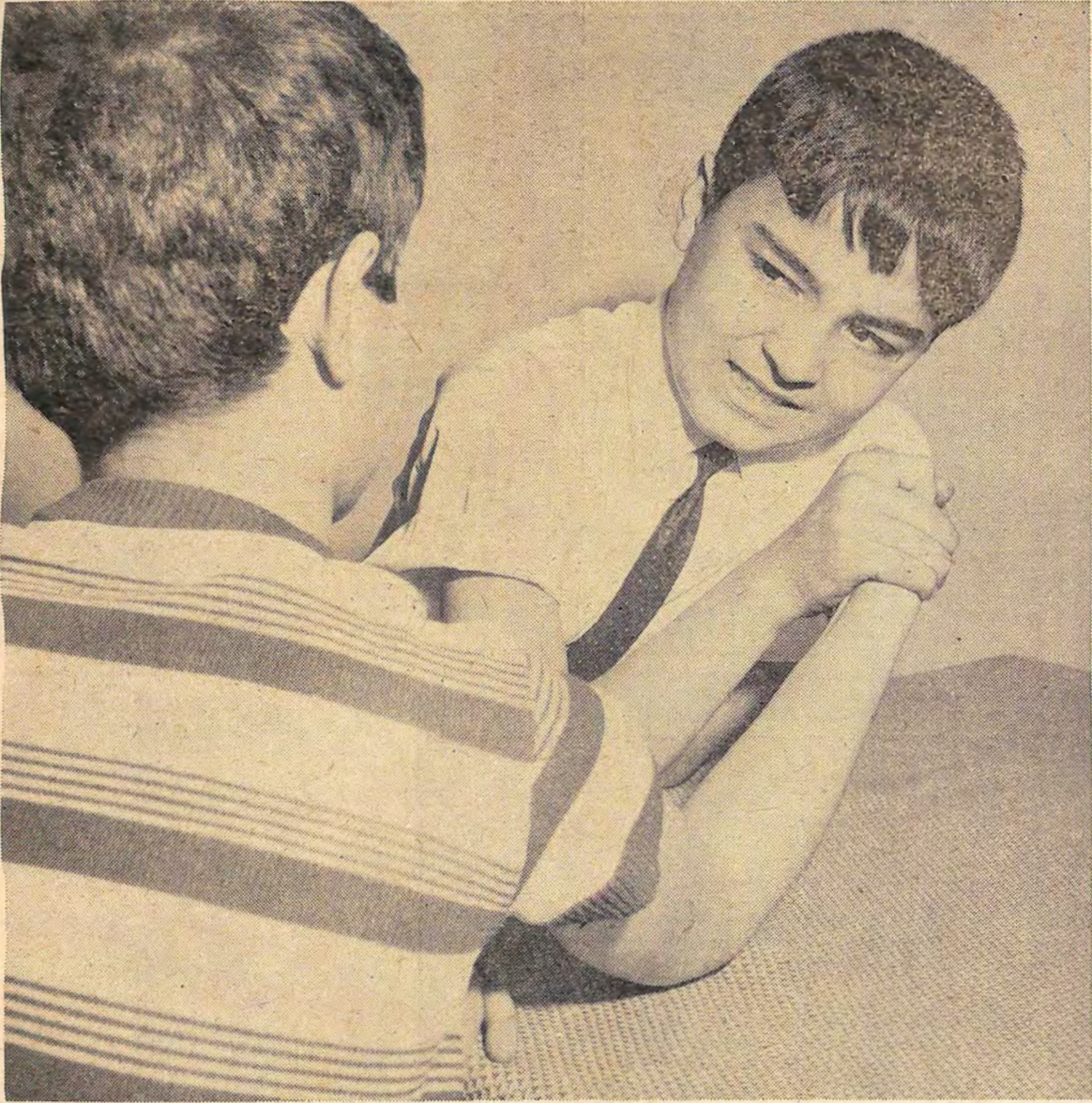
... AĞACIN DİBİNE DÜŞMÜŞ
OLANLAR DA VAR !..

Padriş

— AYOL MAYONLU GİYSENE ...
— DÜNYADA GİYMEM ... BAKSANA, ŞU
KADIN EŞİNİ GİYMİŞ !..

HANGİSİ DAHA KUVVETLİ?

Tabii
İş Bankasında hesabı olan!

TÜRKİYE
İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans : 3935 — 148)

Akhaha

- AY, ÇİFT ÇİFT NE KADAR DA GÜZELLER ...
OKŞAMAMA İZİN VERİR MİSİNİZ ?..

- ÇABUK BANA FOTOĞRAF MAKİNEMİ VER KARICIĞIM !

- KARADA YETMİYORMUŞ GİBİ, DENİZDE DE PEŞİMİZE
DÜŞÜYÖRLER !..

- ARABASINA İLK ALANLA TATİLİMİ
GEÇİRMEMEYE HAZIRIM !..